

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MARCELOVÁ

2024 -2027 s výhl'adom do roku 2030

Zhotoviteľ:

EUFC

EUFC SK s.r.o.

Družstevná 69/2, 831 04 Bratislava
pobočka Kalnická cesta 8, 934 01 Levice

e-mail alena.cabadova@eufc.sk

mob. +421 918 624 790

web www.eufc.sk

twitter @SkEufc

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA/PROGRAM ROZVOJA OBCE	
MARCELOVÁ	
Plánovacie obdobie	2024-2027 s výhľadom do roku 2030
Schvaľovací orgán / orgány	Zastupiteľstvo obce Marcelová
Identifikácia územnej/-ných samospráv/-y, pre ktorý/-é sa dokument spracováva	Obec Marcelová
Dátum schvaľovania	16.05.2024
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	Mária Vörösová , prednostka obecného úradu, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, vorosmaria@marcelova.sk tel.č. +421 905 437 076 Zuzana Szegiová, Účtovníčka, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, szegizsuzsa@marcelova.sk , 035/7798301-107
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Ervin Varga, starosta obce, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, , starosta@marcelova.sk, tel.č. +421 917 818 157
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Mária Vörösová , prednostka obecného úradu, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, vorosmaria@marcelova.sk tel.č. +421 905 437 076
Tím pre koordináciu participatívnej tvorby PHRSR	Ervin Varga, Mária Vörösová Zuzana Szegiová ,
Členovia tímov pracovných skupín podľa jednotlivých tém	Pracovný tím – Ekonomia obce: Mária Vörösová , prednostka obecného úradu, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, vorosmaria@marcelova.sk tel.č. +421 905 437 076 Pracovný tím – Život v obci : Ervin Varga, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, , starosta@marcelova.sk, tel.č. +421 917 818 157 Pracovný tím – Životné prostredie: Ing. Csaba Sándor, poslanec obce, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, Pracovný tím – Moderná samospráva: Ervin Varga, Námestie Slobody 1199, 946 32 Marcelová, , starosta@marcelova.sk, tel.č. +421 917 818 157
Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie (obcí, miest, VÚC)	https://www.marcelova.sk/

Obsah

1	ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu	4
1.1	Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)	4
1.1.1	Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR.....	4
1.1.2	Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR.....	4
1.1.3	Partneri.....	4
1.2	Obsahové východiská.....	5
1.2.1	Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	5
1.2.2	Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR	5
1.2.3	Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	6
1.2.4	Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	7
2	ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ	8
2.1	Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií.....	8
2.2	Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala	9
2.3	Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov	9
2.4	Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia	11
2.5	Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie.....	12
2.6	Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia	14
2.7	Identifikácia disparít a faktorov rozvoja	15
2.8	Strom výziev a problémov	16
3	Rozvojová stratégia	17
3.1	Vízia rozvoja a hlavný cieľ	17
3.2	Štruktúra priorít a ich väzby.....	17
3.3	Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov	18
3.3.1	Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority 18	
3.3.2	Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR.....	20
3.4	Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR 36	
3.5	Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia	36
4	Implementačný plán a plán monitorovania	36
4.1	Nástroje na implementáciu stratégie	36

4.2	Postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)	42
4.3	Systém monitorovania a hodnotenia napĺňania PHRSR	48
5	Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu	51
6	Riziká implementácie a ich prevencia.....	54
7	Riadenie implementácie	55
8	Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR	56
8.1	Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia	56
8.2	Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre partnerské a spolupracujúce subjekty.....	56
8.3	Záverečná správa	57
9	Využitie literárne zdroje	58
10	Prílohy.....	59

1 ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu

1.1 Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev)

1.1.1 Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR

Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017

1.1.2 Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR

Zastupiteľstvo obce Marcelová

1.1.3 Partneri

Dotknutá verejnosť

Občania obce Marcelová, neziskové organizácie, podnikateľské subjekty pôsobiace v obci

Hlavní aktéri rozvoja

*Obec Marcelová
Obecný úrad Marcelová
Obcou zriadené a založené organizácie
Podnikateľské subjekty pôsobiace v obci a investori
Obyvatelia obce*

Hlavní sociálno-ekonomickí partneri

*Poslanci Obecného zastupiteľstva,
Zástupcovia MŠ, ZŠ
Občianske združenia
Partneri z radov podnikateľov*

1.2 Obsahové východiská	
1.2.1 Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR	<i>Príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Marcelová vyplýva z potreby aktualizácie prechádzajúceho strategického dokumentu, z legislatívnej povinnosti, ale najmä z nutnosti reflektovať aktuálne výzvy, problémy a priority v rozvoji obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, podnikateľského prostredia, životného prostredia a vedenia obce v kontexte nových prístupov k rozvoju územia (inteligentné, zelené, udržateľná obec a pod.), vplyvov vonkajšieho prostredia, novej rozpočtovej politiky Slovenskej republiky, Európskej únie a iných zdrojov financií.</i> <i>Dokument nadväzuje na nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a kreovanie nových rozvojových priorít EÚ, definovanie priorít Agendy 2030.</i> <i>Dokument reflektuje aktuálne výzvy a problémy obce v štyroch oblastiach miestnej samosprávy – ekonomika obce, život v obci, životné prostredie a moderná samospráva.</i> <i>Medzi hlavné výzvy a problémy, ktoré dokument rieši, a ktoré sú prierezového charakteru patrí nedostatočné vybavenie územia technickou infraštruktúrou (chodníky, kvalita ciest, úprava parkov a pod.) a rastúci dopyt po bývaní.</i> <i>Ďalšou oblasťou je kvalita a dostupnosť služieb pre obyvateľov (napr. zdravotnícke, sociálne služby, školstvo, kultúra), najmä ich diverzifikácia a skvalitňovanie v kontexte potrieb ich cieľových skupín. Kľúčovou výzvou v oblasti životného prostredia je eliminácia negatívnych dopadov priemyselných aktivít z minulosti a súčasnosti, znižovanie energetickej efektívnosti budov v majetku obce, a podpora udržateľnej mobility.</i> <i>Medzi dôležité výzvy patrí aj rozvoj cestovného ruchu podmienený rekonštrukciou hodnotných historických a kultúrnych objektov obce a dobudovaním doplnkovej siete služieb cestovného ruchu. Prierezovou výzvou je aj hľadanie vhodných mechanizmov pre zapojenie verejnosti do lokálnej politiky a zvyšovanie transparentnosti, otvorenosti a kvality vedenia obce.</i>
1.2.2 Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúry stratégie PHRSR	Katastrálne územie obce Marcelová

1.2.3 Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	<i>Z dokumentov na lokálnej a regionálnej úrovni je v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Marcelová zohľadnený strategický dokument:</i> ▪ <i>nezrealizované a aktuálne aktivity z doteraz platnej PHSR,</i> ▪ <i>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja NSK do roku 2030</i> ▪ <i>Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2021-2027</i> <i>Z dokumentov národnej a nadnárodnej úrovne sú zohľadnené nasledujúce dokumenty:</i> ▪ <i>Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035</i> ▪ <i>Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030</i> ▪ <i>Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021-2027</i> ▪ <i>Program Slovensko na programové obdobie 2021-2027</i> ▪ <i>Agenda 2030</i> ▪ <i>Spoločný strategický rámec EK</i> ▪ <i>Východisková pozícia Slovenskej republiky k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2020</i>
---	---

1.2.4 Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	<i>Prvým krokom pri spracovaní PHRSR bolo identifikovanie potrieb a impulzov vypracovania PHRSR a začatie prípravných prác. Nasledovali prípravné práce, definovanie predbežnej vízie a cieľov, vypracovanie vstupnej správy a následne jej schválenie zastupiteľstvom. Vytvorili sme riadiaci tím a pracovné skupiny a zverejnili sme informáciu o spracovaní PHRSR verejnosti na webovej stránke obce. Získavali sme informácií priamo od obyvateľov obce a vypracovali sme analytickú časť dokumentu.</i> <i>Ex-post hodnotenie predošlého PHRSR bolo nutným procesom pre získanie vstupných informácií do programovej časti. Vypracovanie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHRSR je výstupom strategickej a programovej časti dokumentu. Výber nástrojov na dosiahnutie cieľov a ich finančný rámec predstavovalo finančnú časť dokumentu. Finalizácia dokumentu predstavovala pripomienkovanie, prerokovanie a schválenie PHRSR zastupiteľstvom.</i> <i>Harmonogram realizácie PHRSR obce Marcelová na roky 2024 – 2030:</i> <i>1. Identifikácia potreby a impulzov tvorby PHRSR (09/2023-10/2023)</i> <i>2. Prípravné práce, vyhodnotenie predchádzajúceho PHRSR (10/2023-11/2023)</i> <i>3. Analytická fáza spracovania PHRSR (11/2023)</i> <i>založená na spracovaní primárnych dát</i> <i>4. Schválenie vstupnej správy. Stanovenie vízie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR (11/2023)</i> <i>5. Návrh vlastnej stratégie (12/2023-02/2024)</i> <i>6. Návrh implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR (02/2023-04/2024)</i> <i>7. Ukončenie procesu SEA, v prípade potreby dofinalizovanie dokumentu</i> <i>8. Prerokovanie a schválenie návrhu PHRSR (05/2024)</i>
---	--

2 ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1 Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Kľúčovým rozvojovým dokumentom obce Marcelová, ktorý bol napĺňaný je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2016-2022. Definoval 4 prioritné oblasti rozvoja, a to sociálnu, ekonomickú, environmentálnu a inštitucionálnu.

Prehľad realizovaných aktivít v rámci jednotlivých oblastí prezentuje tabuľka:

Sociálna oblasť	
Komplexná starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny občanov	- Zvýšenie kvality opatrovateľskej služby a terénnych sociálnych služieb - Terénna sociálna práca - Prevádzka chránenej dielne
Podpora kultúrnych, športových, spoločenských aktivít a skvalitnenie materiálno-technického vybavenia v oblasti kultúrnej a športovej infraštruktúry.	- Výstavba multifunkčného ihriska - Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu - Podpora spoločenských organizácií pôsobiach na území obce - Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí - Zriadenie obecných výstavných priestorov
Podpora aktivít a projektov v oblasti školstva a vzdelávania vrátane zlepšenia materiálno-technologických podmienok škôl a školských zariadení.	- Rekonštrukcia budov MŠ - Rekonštrukcia vonkajších ihrísk MŠ - Vybavenie miestností prezentačnou technikou na ZŠ - Rekonštrukcia budov ZŠ, využitie geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla - Podpora mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky - Modernizácia jestvujúcich detských ihrísk
Ekonomická oblasť	
Cestná doprava	Rekonštrukcia miestnych komunikácií,
Pešia doprava	Rekonštrukcia jestvujúcich chodníkov,
Technická infraštruktúra	Priebežná rekonštrukcia verejného osvetlenia na území obce
Environmentálna oblasť	
Životné prostredie	- Zrealizované investície do znižovania energetickej náročnosti verejných budov aj bytov na území obce - Čiastočná realizácia (výtlak) kanalizácie - Zavedenie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad v rodinných domoch - Zavedenie triedeného zberu biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov od rodinných aj od bytových domov

		• Zvyšovanie úrovne vytriedených zložiek komunálnych odpadov dobudovaním infraštruktúry zberného dvora slúžiaceho na dočasné uloženie triedených zložiek komunálnych odpadov od obyvateľov • Realizácia prvkov zelene, kveteny a prvkov drobnej architektúry v obci
Inštitucionálna oblasť		
Transparentná a efektívna Samospráva		• Elektronizácia služieb Obecného úradu v Marcelovej • Zavedenie smart riešení na zefektívnenie služieb Obecného úradu v Marcelovej, • Prepojenie výstupov procesov s webovou stránkou obce
2.2 Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala		
Medzi kľúčové trendy, ktoré ovplyvňujú výrazne rozvoj obce Marcelová patrí: ▪ zvyšovanie nárokov obyvateľov na kvalitu infraštruktúry a občianskej vybavenosti; ▪ nové trendy v trávení voľného času a v rozvoji cestovného ruchu. ▪ rastúci záujem investorov o podnikateľské aktivity v obci; ▪ informatizácia verejnej správy a rozvoj nových technológií; ▪ implementácia nových ekologických a voči životnému prostrediu ohľaduplných výrobných postupov a dodržiavanie štandardov v tejto oblasti; udržateľná doprava		
2.3 Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov		
Analytická časť PHRSR sa skladá zo 4 kľúčových oblastí – ekonomika obce, život v obci, životné prostredie a moderná samospráva. Detailnú analýzu jednotlivých oblastí prezentujú prílohy PHRSR: ▪ Ekonomika obce ▪ Život v obci ▪ Životné prostredie ▪ Moderná samospráva Nasledujúca tabuľka predstavuje výber kľúčových výziev, potenciálov, problémov a limitov za všetky oblasti PHRSR		
Výzvy a potenciály	Socioekonomické	• dostatok plôch pre podnikateľské aktivity • potenciál pre rozvoj služieb a vytvorenie nových pracovných miest v tomto sektore • športové areály obce • zlepšenie dopravnej dostupnosti obce hromadnou dopravou
	Územno-technické	• predpoklady pre etablovanie nových prevádzok poskytujúcich služby obyvateľom obce • existujúce nevyužívané plochy pre rozširovanie voľnočasových aktivít

		vyčlenené územia pre verejnoprospešné stavby vo vzťahu k rozvoju IBV
	Prírodno-environmentálne	- príroda a okolie obce vhodné pre širokú škálu voľnočasových aktivít, - zvýšenie miery separácie a triedenia odpadov. - realizácia vodozádržných opatrení - dobudovanie chýbajúcej kanalizačnej infraštruktúry, rekonštrukcia a intenzifikácia ČOV obce Marcelová
	Kultúrne	- zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva; - podpora živej kultúry a súčasného umenia; - rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu;
	Inštitucionálno-organizačné	- zvyšovanie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania; - zvyšovanie kvality a dostupnosti výchovy a vzdelávania na základných školách; - vytváranie priestoru pre zmysluplné trávenie voľného času detí a mládeže
Problémy a limity	Socioekonomické	- dlhodobý úbytok obyvateľov obce s evidovaným trvalým pobytom v obci (ako potenciálnej pracovnej sily); - rastúci podiel osôb v poproduktívnom veku v neprospech osôb v predproduktívnom veku. - rastúce nároky na zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb.
	Územno-technické	- nevyhovujúci technický stav miestnych ciest a chodníkov, na ktorých neprebehla rekonštrukcia - nedostatok parkovacích miest v blízkosti verejných objektov - chýba kvalitná a prepojená cyklistická infraštruktúra
	Prírodno-environmentálne	ohrozenie životného prostredia pri nezlepšení prístupu k jeho ochrane.
	Kultúrne	potrebná rekonštrukcia kultúrnych objektov- Obecný dom ľudovej architektúry, obnova domu spomienok a tradícií
	Inštitucionálno-organizačné	- obmedzené finančné zdroje na realizáciu rozvojových zámerov obce. - slabá podpora IT a zavádzania nových technológií do fungovania samosprávy - nedostatočná komunikácia s verejnosťou a jej zapojenie do rozhodovacích procesov.

2.4 Identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia

Sociálne prostredie:

- starnutie populácie a negatívny demografický vývoj v Slovenskej republike,
- nízky prirodzený prírastok obyvateľstva,

Technologické prostredie:

- progresívny nárast využívania IT a virtuálnej komunikácie,
- proces implementácie elektronických služieb miestnych samospráv v SR

Ekonomické prostredie:

- nestabilné a nedostatočné financovanie vybraných verejných služieb zo strany štátu,
- Plán obnovy a odolnosti SR,
- grantové schémy pre čerpanie prostriedkov EÚ na národnej a medzinárodnej úrovni, dopady prebiehajúcej vojny na Ukrajine,
- zvyšujúce sa ceny energií

Ekologické prostredie:

- narastajúce environmentálne požiadavky na rekonštrukcie budov,
- zhoršujúca sa kvalita životného prostredia,
- dopady globálnych problémov súvisiacich so zmenou klímy,

Politické a legislatívne prostredie:

- stratégie a priority Trnavského samosprávneho kraja,
- nový spôsob uplatňovania regionálnej politiky a čerpanie prostriedkov Európskej únie,
- Programové vyhlásenie vlády, národné a medzinárodné dokumenty v jednotlivých oblastiach života v obci,

Kultúrne prostredie:

- zmeny v životnom štýle obyvateľstva,
- rast záujmu o aktívne trávenie voľného času

2.5 Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie

Nasledujúce tabuľky prezentuje výstup analýzy SWOT pre jednotlivé oblasti PHRSR, spracované na základe verejných stretnutí s obyvateľmi, podnikateľmi, zástupcami neziskového sektoru a organizácií zriadených obcou:

Ekonomika obce

Silné stránky	Slabé stránky
• dobrá geografická poloha vzhľadom k rozvojovým pólom Bratislava, Budapešť, Nitra, Nové Zámky, Komárno, Esztergom • dobrá geografická poloha vzhľadom k dopravnému koridoru Dunaj (európsky multimodálny koridor) • dobrá geografická poloha vzhľadom k dopravnému koridoru Nitra - Nové Zámky – Komárno • priaznivé prírodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva a cestovného ruchu • prítomnosť firiem s dobrým rozvojovým potenciálom	• negatívna populačná krivka • nevyhovujúca vzdelanostná úroveň obyvateľstva - nízky podiel obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním • nedostatok finančných prostriedkov obecného rozpočtu na realizáciu všetkých rozvojových zámerov • nevyhovujúci technický stav niektorých úsekov miestnych komunikácií a chodníkov • nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít,
Príležitosti	Ohrozenia
• zintenzívnenie spolupráce s okolitými obcami, ako aj cezhraničnej spolupráce • zvyšujúci záujem o eko- a bioprodukty - ekologická produkcia rastlinných a živočíšnych produktov • rozvoj nepotravinárskeho poľnohospodárstva - diverzifikácia tradičných činností poľnohospodárskych subjektov (napr. pestovanie liečivých rastlín, rozvíjanie ovocinárstva, poľovníctvo, oživenie remesiel) • efektívne využitie podporných programov na rozvoj poľnohospodárstva a vidieka • čerpanie dotácií z fondov EÚ ako aj štátnych fondov	• degradácia prírodného potenciálu • zhoršujúci sa stav miestnych ciest • nárast miery migrácie obyvateľov za prácou • znižovanie kúpyschopnosti a sociálno-ekonomickej situácie obyvateľstva • neisté legislatívne prostredie • veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ

Život v obci

Silné stránky	Slabé stránky
• prírodné podmienky vhodné pre rozvoj poľnohospodárstva a cestovný ruch • pretrvávajúca kultúrna a športová tradícia • pôsobenie miestnych záujmových organizácií • existencia materskej školy, • existencia základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským, • existencia základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským,	• trend starnutia obyvateľstva • nedostatok finančných prostriedkov obecného rozpočtu na realizáciu všetkých rozvojových zámerov • nevyhovujúci technický stav miestnych ciest a chodníkov, na ktorých neprebehla rekonštrukcia • zhoršujúci sa technický stav kultúrnych zariadení

	• nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov
Príležitosti	Ohrozenia
• čerpanie dotácií z fondov EÚ ako aj štátnych fondov • rozpracované zámery modernizácie a výstavby športových a kultúrnych areálov • záujem občanov o sociálne služby a voľnočasové aktivity • výstavba, rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií • zabezpečenie kvalitnej správy a údržby miestnych ciest a verejných priestranstiev • zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni	• pokles počtu obyvateľov • starnutie obyvateľstva • záporný celkový prírastok obyvateľstva • degradácia prírodného potenciálu • slabá podpora kultúry zo strany štátu a VUC • posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre
Životné prostredie:	
Silné stránky	Slabé stránky
• relatívne kvalitné životné prostredie • podstatná časť obyvateľstva napojená na verejný vodovod a kanalizáciu • zrealizované investície do znižovania energetickej náročnosti verejných budov aj bytov na území obce • dobré geografické podmienky na rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší • zberný dvor na území obce slúžiaci na dočasné uloženie triedených zložiek komunálnych odpadov od obyvateľov	• chýbajúca kanalizácia v niektorých častiach obce, • nedostatočná kapacita ČOV • nevyhovujúci stav protipovodňových zariadení
Príležitosti	Ohrozenia
• zvýšenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálneho odpadu • zlepšenie environmentálneho povedomia a informovanosti obyvateľstva o ochrane životného prostredia	• nedostatok financií na podporu alternatívnych zdrojov energie • negatívne vplyvy globálneho otepľovania a zmien klímy na životné prostredie • nezapojenie sa obyvateľstva do projektov triedeného zberu odpadov • nárast počtu nelegálne uložených odpadov z dôvodu zvýšenia poplatku za uloženie komunálnych a iných odpadov na skládku
Moderná samospráva:	
Silné stránky	Slabé stránky
• postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy	• pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej informačno-komunikačnej infraštruktúry na obecnom úrade	pomaly rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia
Príležitosti	Ohrozenia
- modernizácia a zavádzanie inteligentných riešení do informačného systému obce vrátane webovej stránky obce - digitalizácia agendy a služieb obecného úradu a obecných organizácií	- rýchle tempo inovácií v technológiách , potreba pravidelného financovania - kybernetické hrozby, útoky na osobné údaje a informácie

Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy

Celkovou rozvojovou stratégiou obce Marcelová by mala byť pre nasledovné roky stratégia diverzifikácie, v rámci ktorej prevažujú silné stránky a ohrozenia. Teda rozvojové aktivity by sa mali orientovať na eliminovanie negatívnych dopadov vonkajšieho prostredia využitím silných stránok obce a rozširovaním jej ponuky.

2.6 Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia

Obec Marcelová má výmeru 3 575 ha a nachádza sa v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni NUTS 3 patrí do Nitrianskeho kraja, na úrovni obvodov/okresov do obvodu/okresu Komárno (leží v jeho strednej časti).

Obec Marcelová leží v priestore rozvojovej osi druhého stupňa: ponitrianska rozvojová os: Trenčín - Bánovce nad Bebravou - Topoľčany - Nitra - Nové Zámky - Komárno.

Poloha obce voči rozvojovým pólom prvého stupňa ako Komárno (34 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) a Nové Zámky (38 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 rovnako je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) je dobrá, obec je vzdialená od tých miest na 17, resp. 31 km.

Nitriansky kraj je najproduktívnejším poľnohospodárskym krajom Slovenska. Obhospodaruje najväčšiu výmeru poľnohospodárskej pôdy zo všetkých krajov SR (464 tis. ha). Patrí k najvýznamnejším producentom poľnohospodárskych plodín ako sú pšenica, jačmeň, kukurica na zrno, hrach jedlý, cukrová repa technická, repka olejnatá, slnečnica na semeno a hrozna na Slovensku. Živočíšna výroba sa zameriava na chov hydiny a ošípaných.

Regionálny hrubý domáci produkt v bežných cenách v roku 2022 dosiahol v Nitrianskom kraji 11 242 mil. eur a podiel kraja na celonárodnom HDP predstavoval 10,3 %. V prepočte na obyvateľa regionálny HDP dosiahol 16 589 eur v bežných cenách a bol o 17 % nižší ako priemer Slovenska.

Evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Komárno bola ku koncu roka 2022 4,87%, čo je o 1,2% viac ako miera evidovanej nezamestnanosti v Nitrianskom kraji. V obci Marcelová bolo ku koncu roka 2022 Evidovaných 140 uchádzačov o zamestnanie.

Obec Marcelová má dobrú dopravnú dostupnosť. V jej blízkosti prechádzajú významné európske dopravné ťahy:

- európsky multimodálny koridor č. VII (vodná cesta Dunaj),
- európsky multimodálny koridor č. IV (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky / Komárno – Štúrovo – MR lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy).
- relatívne dobrá dopravná poloha aj vo vzťahu k diaľničnému systému Európy: 45 km južne od obce, na území Maďarskej republiky prechádza diaľnica E75.

Tieto dopravné koridory patria medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe.

2.7 Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

Hlavné faktory rozvoja:

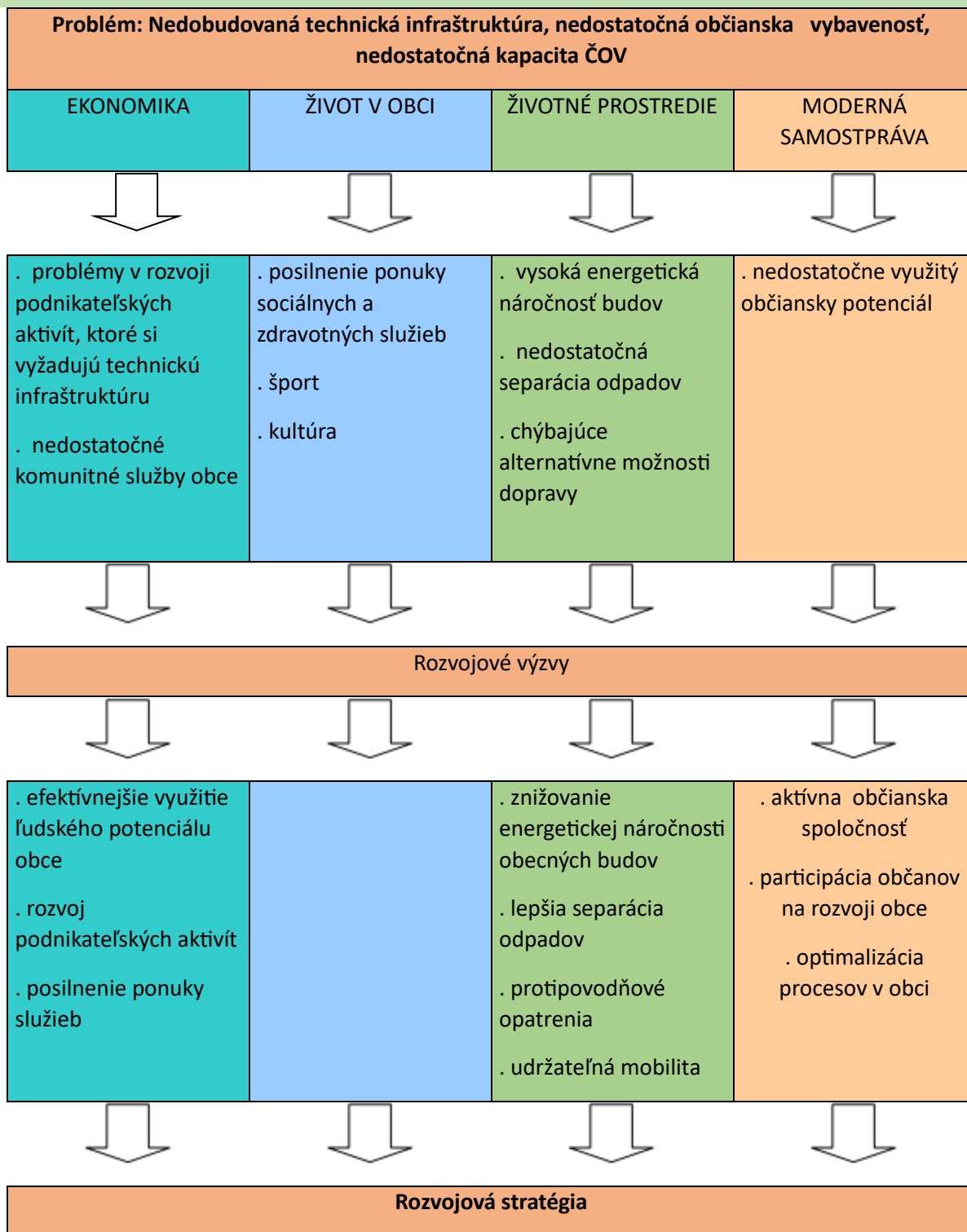
- využitie výhodných polohových a prírodných podmienok obce
- preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami a vodnou eróziou
- občianska vybavenosť a bývanie;
- zlepšenie technického stavu a vybavenia MŠ, ZŠ, školských jedální a mimoškolských záujmových zariadení, modernizácia objektov a areálov MŠ a ZŠ vrátane vnútorného vybavenia s dôrazom na bezpečnosť detí a opatrenia v oblasti ochrany klímy
- budovanie vonkajších ihrísk a relaxačných zón pre aktívne trávenie voľného času,
- rozvoj podmienok na triedený zber a likvidáciu odpadov
- využívanie obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách i súkromných budovách
- realizácia opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti vo verejnej i súkromnej sfére
- modernizácia a zavádzanie inteligentných riešení do informačného systému obce vrátane webovej stránky obce, príprava webovej stránky a jej správa v réžii obce s využitím externých kapacít;
- grantové schémy vhodné pre spolufinancovanie rozvojových aktivít z fondov EÚ;
- možnosti rozvoja spolupráce s okolitými obcami/mestami pri zabezpečení vybraných služieb obyvateľom (sociálne, zdravotnícke, kultúrne)

Hlavné limity rozvoja:

- zhoršený stav životného prostredia
- nedostatočne dobudované zložky technickej infraštruktúry;
- nedostatočná informačno-technická infraštruktúra vo vzdelávacích a kultúrnych inštitúciách v obci
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov a spoločenského života
- nedostatočne pokrytý dopyt po voľne dostupných priestoroch pre individuálne voľnočasové a športové aktivity detí a mládeže,
- nedostatok vlastných finančných prostriedkov obce realizovať rozvojové aktivity; bariéry pri získavaní prostriedkov z fondov EÚ
- zvyšujúce sa ceny energií a dôraz na šetrenie energií.;
- nedostatočné prepojenie zamestnancov MsÚ, poslancov MsZ, zamestnancov mestských organizácií a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta; náročnosť získania prostriedkov EÚ;

2.8 Strom výziev a problémov

3 Rozvojová stratégia

3.1 Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Víza obce Marcelová do roku 2040:

Zdravá obec s udržateľnou a odolnou ekonomikou, kvalitnými službami s modernou samosprávou a angažovanými komunitami

Hlavný cieľ do roku 2030:

Rozvíjať obec Marcelová ako konkurencieschopnú obec s udržateľnou ekonomikou, kvalitnými službami a zdravým prostredím pre život s modernou samosprávou, podporujúcou aktívne komunity.

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Marcelová sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými cieľmi a prioritami Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) Nitrianskeho samosprávneho kraja.

3.2 Štruktúra priorít a ich väzby

Vízia a hlavný cieľ stratégie budú napĺňané aktivitami v rámci piatich stanovených priorít. Priority komplexne pokrývajú všetky oblasti fungovania obce – ekonomiku obce, život v obci, životné prostredie, budovanie aktívnej občianskej spoločnosti a modernej samosprávy. Vzájomne sa dopĺňajú a spoločne vytvárajú predpoklady k úspešnému naplneniu stanoveného hlavného cieľa.

3.3 Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov				
3.3.1 Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority				
Vízia: Zdravá obec s udržateľnou a odolnou ekonomikou, kvalitnými službami s modernou samosprávou a angažovanými komunitami				
Hlavný cieľ: Rozvíjať obec Marcelová ako konkurencieschopnú obec s udržateľnou ekonomikou, kvalitnými službami a zdravým prostredím pre život s modernou samosprávou, podporujúcou aktívne komunity				
Priorita 1. Udržateľná miestna ekonomika		Priorita 2. Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami		
Strategický cieľ 1.1 Životaschopné mikro a malé podniky poskytujúce široké spektrum služieb pre obyvateľstvo	Strategický cieľ 1.2. Zlepšiť a skvalitniť infraštruktúru slúžiacu na podnikateľské aktivity	Strategický cieľ 2.1. Skvalitniť, zdravotnícke a sociálne služby v obci	Strategický cieľ 2.2. Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry	Strategický cieľ 2.3. Cestovný ruch
Špecifický cieľ 1.1.1. Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj prevádzok poskytujúcich nové druhy služieb a maloobchodných predajní	Špecifický cieľ 1.2.1. Pravidelná oprava, údržba a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov	Špecifický cieľ 2.1.1. Skvalitniť a udržať ponuku zdravotníckych služieb v obci	Špecifický cieľ 2.2.1. Výstavba Multifunkčnej športovej haly	Špecifický cieľ 2.3.1. rozvíjať a skvalitniť služby cestovného ruchu
Špecifický cieľ 1.1.2. Pravidelné stretnutie s podnikateľmi na určovanie spoločných cieľov a výmena skúseností a požiadaviek	Špecifický cieľ 1.2.2. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	Špecifický cieľ 2.1.2. Skvalitniť a rozšíriť ponuku sociálnych služieb	Špecifický cieľ 2.2.2. Modernizácia a inovácia kultúrneho domu	
Špecifický cieľ 1.1.3. Legislatívna a technická podpora malého a	Špecifický cieľ 1.2.3. Posilňovanie technického vybavenia obecného úradu pre kvalitnú správu a údržbu miestnych ciest a verejných priestranstiev		Špecifický cieľ 2.2.3. Obecný dom ľudovej architektúry	
	Špecifický cieľ 1.2.4. - Zapracovanie nových skutočností do územného plánu		Špecifický cieľ 2.2.4. Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ	

stredného podnikania zo strany obce			Špecifický cieľ 2.2.5. Budovanie a rekonštrukcia vonkajších ihrísk a relaxačných zón pre aktívne trávenie voľného času, modernizácia existujúcich detských ihrísk	
Špecifický cieľ 1.1.4. Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb na území obce				
Priorita 3 . Aktívna Občianska spoločnosť	Priorita 4 . Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov			Priorita 5 Moderná samospráva
Strategický cieľ 3.1. Zapojenie verejnosti do rozvoja obce	Strategický cieľ 4.1. Znižovanie energetickej záťaže	Strategický cieľ 4.2. Zvýšenie miery separovania a zhodnocovaní a odpadov	Strategický cieľ 4.3. Udržiavanie a budovanie novej infraštruktúry pre odvádzanie odpadových vôd s eliminovaním resp. znižovaním negatívnych dopadov na životné prostredie	Strategický cieľ 5.1. Zvýšenie kvality a transparentnosti procesov v samospráve
Špecifický cieľ 3.1.1. Vytváranie kvalitných podmienok pre rozvíjanie občianskej spoločnosti a budovanie partnerstiev na miestnej úrovni	Špecifický cieľ 4.1.1 Zníženie energetickej náročnosti a obnova domu spomienok a tradícií Špecifický cieľ 4.1.2 Zníženie energetickej náročnosti prevádzkovej budovy na štadióne, Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	Špecifický cieľ 4.2.1. Nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva za účelom plnenia environmentálnych požiadaviek	Špecifický cieľ 4.3.1 Budovanie vodozádržných opatrení Špecifický cieľ 4.3.2. Navýšenie kapacity ČOV Marcelová	Špecifický cieľ 5.1.1. Modernizácia a zavádzanie inteligentných riešení do informačného systému obce vrátane webovej stránky obce Špecifický cieľ 5.1.2. Zvyšovanie bezpečnosti v obci,

		Špecifický cieľ 4.1.3. Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu Marcelová				rozšírenie a skvalitnenie inteligentného kamerového a monitorovacieho systému obce, zefektívnenie činnosti obecnej polície, spolupráca s inými organizáciami – štátna polícia, neziskové, cirkevné, podnikatelia, školy, štátna správa – v oblasti prevencie a zabezpečenia verejného poriadku obce
3.3.2 Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR						
PRIORITA 1	Udržateľná miestna ekonomika					
STRATEGICKÝ CIEĽ 1.1	Životaschopné mikro a malé podniky poskytujúce široké spektrum služieb pre obyvateľstvo					
Špecifický cieľ 1.1.1	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj prevádzok poskytujúcich nové druhy služieb a maloobchodných predajní	3Q/2024-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Marcelová	Nedostatočné spektrum služieb pre obyvateľov .		
		Spolupracujúci partneri	Odbor živnostenského podnikania OÚ Komárno, predstavitelia MSP			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu

	<i>PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja</i>	<i>Strategický cieľ: I. Konkurenci eschopná ekonomika</i>	<i>Podporiť rozvoj multifunkčného poľnohospodárs tva a rozvoj vidieka</i>	<i>Priama väzba - podpora rozvoja malého podnikania</i>	<i>Obyvatelia obce, živnostníci a malé podniky</i>	<i>Rozšírenie spektra služieb</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Počet nových druhov služieb a maloobchodný ch predajní</i>	<i>Výstupový</i>	<i>údaje OcÚ, ORSR</i>			-
PRIORITA 1	Udržiateľná miestna ekonomika					
STRATEGICKÝ CIEĽ 1.2	<i>Zlepšiť a skvalitniť infraštruktúru slúžiacu na podnikateľské aktivity</i>					
Špecifický cieľ 1.2.1	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Pravidelná oprava, údržba a rekonštrukc ia miestnych ciest a chodníkov</i>	<i>3Q/2024- 4Q/2027</i>	<i>Hlavný partner</i>	<i>Obec Marcelová</i>	<i>Nedostatočne vybudované niektoré zložky technickej infraštruktúry, nevyhovujúci stav niektorých ciest a chodníkov</i>		
		<i>Spoluprac ujúci partneri</i>				
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	<i>Stratégia</i>	<i>Väzba</i>	<i>Ciele</i>	<i>Väzba</i>	<i>Cieľová skupina</i>	<i>Predpoklad aný dopad na cieľovú skupinu</i>
	<i>Program Slovensko 2021 - 2027</i>	<i>Priama podpora stratégie</i>	<i>Prepojenejšie Slovensko</i>	<i>Priama podpora dosiahnutia uvedeného cieľa</i>	<i>Obyvatelia obce a okolia</i>	<i>Zlepšenie podmienok na život v obci</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Počet nových a rekonštruovaný ch objektov infraštruktúry na podporu podnikateľský ch aktivít</i>	<i>Výstupový</i>	<i>údaje OcÚ, ORSR</i>			<i>PD SR 2021- 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia</i>

						Nitrianskeho kraja
PRIORITA 2	Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami					
STRATEGICKÝ CIEĽ 2.1	Skvalitniť, zdravotnícke a sociálne služby v obci					
Špecifický cieľ 2.1.3.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Výstavba Sociálno-zdravotného nízko kapacitného zariadenia v obci Marcelová	1Q/2025-4Q/2026	Hlavný partner	Obec Marcelová	V dôsledku starnutia populácie a rastúcich nárokov na starostlivosť o seniorov, ŽP a iné ohrozené skupiny obyvateľov rastie potreba zabezpečenia dostatočnej kapacity a ponuky sociálnych služieb pre obyvateľov obce		
		Spolupracujúci partneri	Poskytovatelia sociálnych služieb so súkromného a neziskového sektora. Spolupracujúce obce.			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	Vytvoriť kvalitnejšiu a dostupnejšiu sieť sociálnej starostlivosti a bývania	Podpora nových služieb pre obyvateľov	Obyvatelia obce a okolia	Zlepšenie dostupnosti a rozšírenie ponuky poskytovaných sociálnych služieb
	Partnerská dohoda 2021-2027	Cieľ Sociálnejši a Európa.				
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet klientov opatrovateľskej služby	Výsledkový	Evidencia OcÚ	0	30	PD SR 2021-2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia
	Počet rôznych typov sociálnych	výstupový	Evidencia OcÚ	0	1	

	služieb zabezpečených v lokalite obce					Nitrianskeho kraja
	Objem fin. prostriedkov investovaný do výstavby	výstupový	Evidencia OcÚ	0	4 013 000,- €	
PRIORITA 2	Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami					
STRATEGICKÝ CIEĽ 2.2	Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry					
Špecifický cieľ 2.2.1.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Výstavba Multifunkčnej športovej haly v obci Marcelová	1Q/2026-4Q/2026	Hlavný partner	Obec Marcelová	Výstavba Multifunkčnej športovej haly, podpora športových podujatí, vytváranie podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu		
		Spolupracujúci partneri	Podnikateľské subjekty, športové kluby, neziskové organizácie, obyvatelia			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	Budovanie infraštruktúry pre rekreačno-relaxačné aktivity	Podpora nových služieb pre obyvateľov	Obyvatelia obce a okolia, športové kluby	Rozšírenie ponuky voľno-časových aktivít obyvateľov obce. Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov.
	Partnerská dohoda 2021-2027	Cieľ Európa bližšie k občanom				
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						

	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet nových/zrekonštruovaných priestorov pre realizáciu športových aktivít	výstupový	Evidencia OcÚ	0	3	PD SR 2021-2027, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
	Objem fin. prostriedkov investovaný do výstavby	výstupový	Evidencia OcÚ	0	4 270 000,- €	
PRIORITA 2	Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami					
STRATEGIC KÝ CIEĽ 2.2	Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry					
Špecifický cieľ 2.2.2., 2.2.3	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Modernizácia a inovácia kultúrneho domu, obecného domu ľudovej architektúry, obnova domu spomienok a tradícií	1Q/2025-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Záujem obyvateľov o kultúru, o činnosť umeleckých kolektívov, tvorivosť obyvateľov, návštevnosť podujatí. Energetické a finančné úspory.		
		Spolupracujúci partneri				
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	Zabezpečiť ochranu a rozvoj kultúrneho dedičstva, kultúry, kreatívneho priemyslu a komunitného života na území kraja	Podpora nových služieb pre obyvateľov	Obyvatelia obce a okolia	Rozvíjať obsahové zameranie vzdelávania a služieb kultúry
	Program Slovensko 2021-2027	Priama podpora stratégie				
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						

	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do obnovy domu spomienok	výstupový	Evidencia OcÚ	0	406 000,-€	PD SR 2021 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
	Objem fin. prostriedkov investovaný do modernizácie a inovácie kultúrneho domu	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	250 000.-€	
	Objem fin. prostriedkov investovaný do domu ľudovej architektúry	výstupový	Evidencia OcÚ	0	75 000,-€	
PRIORITA 2	Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami					
STRATEGICKÝ CIEĽ 2.2	Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry					
Špecifický cieľ 2.2.4.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Rekonštrukcia a modernizácia Základnej školy	1Q/2025-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Potreba neustálej inovácie obsahu a foriem vzdelávania.		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová Základná škola			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	Zabezpečiť kvalitné vzdelanie pre obyvateľov kraja na všetkých	Priama väzba	Obyvatelia obce a okolia	Dostupnosť, rozvoj a kvalita vzdelávania

			stupňoch školstva			
	Program Slovensko 2021-2027	Priama podpora stratégie	Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch (Vzdelávanie - Materské školy, základné školy, stredné školy, vysoké školy)	Priama väzba	Obyvatelia obce a okolia	Dostupnosť, rozvoj a kvalita vzdelávania
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do rekonštrukcie a modernizácie ZŠ v obci Marcelová	výstupový	Evidencia OcÚ	0	423246,28 €	Program Slovensko, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
PRIORITA 2	Spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami					
STRATEGICKÝ CIEĽ 2.2	Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry					
Špecifický cieľ 2.1.5.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Budovanie a rekonštrukcia vonkajších ihrísk a relaxačných zón pre aktívne trávenie voľného času, modernizácia existujúcich detských ihrísk	1Q/2026-4Q/2026	Hlavný partner	Obec Marcelová	Nedostatok možností rekreačno-športového vyžitia v obci, zlý technický stav telocviční a ihrísk, nedostatočne pokrytý dopyt po voľne dostupných priestoroch pre individuálne voľnočasové a športové aktivity detí a mládeže, potreba postupnej modernizácie športovej infraštruktúry v obci.		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová, športové kluby v obci			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PHRSR Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	Rozšíriť spektrum možností pre	Budovanie infraštruktúry pre	Obyvatelia obce a okolia	Rozšírenie ponuky voľno-

			<i>pohybové aktivity a zdravý životný štýl každej vekovej skupiny obyvateľstva</i>	<i>rekreačno-relaxačné aktivity</i>		<i>časových aktivít obyvateľov obce. Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov.</i>
	<i>Program Slovensko 2021-2027</i>	<i>Priama podpora stratégie</i>				
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie	
<i>Objem fin. prostriedkov investovaný do rekonštrukcie</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>0</i>	<i>-</i>	<i>PD SR 2021-2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja</i>	
PRIORITA 3	Aktívna občianska spoločnosť					
STRATEGICKÝ CIEĽ 3.1.	Zapojenie verejnosti do rozvoja obce					
Špecifický cieľ 3.1.1	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Využiť potenciál obyvateľov pre účelný a efektívny rozvoj obce</i>	<i>1Q/2024-4Q/2027</i>	<i>Hlavný partner</i>	<i>Obec Marcelová</i>	<i>Potreba koncepčného, cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovania samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce. Povinnosť spracovať PHRSR obce, ktorá vyplýva zo zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Reagovať na zmeny podmienok – na nové právne, ekonomické a koncepčné rámce v programovom období EÚ 2021 – 2027.. Plniť úlohu programovacích dokumentov pre implementáciu EŠIF v období 2021 – 2027.</i> <i>V novom programovom období EÚ 2021 – 2027 je potrebné použiť nový integrovaný a participatívny prístup ku strategickému plánovaniu rozvoja územia. Tieto princípy sú uplatňované pri spracovaní nadradených strategických dokumentov, s</i>		
		<i>Spolupracujúci partneri</i>	<i>Aktívne NO, podnikateľské subjekty, občania</i>			

				ktorými má byť PHRSR obce v súlade - Partnerská dohoda SR, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja. PHRSR bude kľúčovým nástrojom implementácie a územnej koordinácie naplňania cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja a implementácie Národného investičného plánu SR, formulovania a implementácie smart stratégie, s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov, nástrojom integrácie verejných politík na úrovni obce a zabezpečenia skutočného zvýšenia kvality života obyvateľov, zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu občanov k rozhodovaniu, nástrojom efektívneho, aktívneho a vecného zapojenia aktérov obce.	
Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja	Priama podpora stratégie	všetky ciele PHRSR	integrovateľný prístup k rozvoju obce	obyvatelia, poslanci, manažment a zamestnanci obce	aktívna participácia v procesoch plánovania a rozhodovaní a rozvoja obce stavu obyvateľov.
Program Slovensko 2021-2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Priama podpora stratégie				
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
Počet obyvateľov zapojených do rozhodovacích procesov v rámci	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	3200	PD SR 2021-2027, Vízia a stratégia

	platforiem					rozvoja Slovenska do roku 2030, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
	Počet projektov prihlásených do participatívneho rozpočtu	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	11	
PRIORITA 4	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov					
STRATEGICKÝ CIEĽ 4.1.	Znižovanie energetickej záťaže					
Špecifický cieľ 4.1.2.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Zníženie energetickej náročnosti prevádzkovej budovy na štadióne, Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	3Q/2024-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Zmeny klímy, energetická efektívnosť		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PD Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Odolnosť voči klimatickým zmenám, znižovanie uhlíkovej stopy	-	-	Obyvatelia obce	Energetické a finančné úspory
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do zníženia energetickej náročnosti na štadióne	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	305 671€	PD SR 2021-2027, Národná stratégia regionálnych a územných

	Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	80 445,60€	rozvoja SR do roku 2035, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
PRIORITA 4	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov					
STRATEGICKÝ CIEĽ 4.1.	Znižovanie energetickej záťaže					
Špecifický cieľ 4.1.2.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu	3Q/2024-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Zmeny klímy, energetická efektívnosť. Zateplením fasády , stropu a strechy OC sa zvýši technická kvalita objektu a dosiahneme úsporu energie.		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PD Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Odolnosť voči klimatickým zmenám, znižovanie uhlíkovej stopy	-	-	Obyvatelia obce ,	Energetické a finančné úspory
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do projektu	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	213 330 €	PD SR 2021-2027, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035,

						Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja
PRIORITA 4	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov					
STRATEGICKÝ CIEĽ 4.2.	Zvýšenie miery separovania a zhodnocovania odpadov					
Špecifický cieľ 4.2.1.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva za účelom plnenia environmentálnych požiadaviek	3Q/2024-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Marcelová	Dlhodobo pretrvávajúci vysoký podiel skládkovaného odpadu		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Kvalita životného prostredia	Znižovanie podielu skládkovaného odpadu na celkovej produkcii odpadu	Špecifické ciele 1.1.1., 1.1.2.	Inovatívne metódy v zbere a spracovaní odpadu	Samospráva, verejnosť, podniky	Ekonomické zhodnotenie odpadov, neúmerné nenavýšovanie poplatku za odpady pre verejnosť a podniky
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Podiel separovaného odpadu na celkovom odpade	Výsledkový	Evidencia OcÚ	20%	50%	PHSR NRSK Operačný program Kvalita životného prostredia, Ekologickejšie,

						nízkouhlíková Európa
PRIORITA 4	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov					
STRATEGICKÝ CIEĽ 4.3.	<i>Udržiavanie a budovanie novej infraštruktúry pre odvádzanie odpadových vôd s eliminovaním resp. znižovaním negatívnych dopadov na životné prostredie</i>					
Špecifický cieľ 4.3.1.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Budovanie vodozádržných opatrení</i>	1Q/2025-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Skvalitnenie protipovodňovej ochrany - odvodnením intravilánu obce Marcelová. Takto vybudovaný systém odvádzania vnútorných vôd z intravilánu obce dáva predpoklad na bezpečné odvedenie dažďových vôd a zabráneniu záplav v obci.		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035	Vodozádržné opatrenia	-	-	Obyvatelia obce, ŽP ako celok	Skvalitnenie protipovodňovej ochrany
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do dobudovania ČOV	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	410 000,- €	PD SR 2021-2027, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja

PRIORITA 4	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov					
STRATEGICKÝ CIEĽ 4.3.	<i>Udržiavanie a budovanie novej infraštruktúry pre odvádzanie odpadových vôd s eliminovaním resp. znižovaním negatívnych dopadov na životné prostredie</i>					
Špecifický cieľ 4.3.2.	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Navýšenie kapacity ČOV-Rekonštrukci a existujúcej ČOV, výstavba novej čistiarnie odpadových vôd	3Q/2024-4Q/2025	Hlavný partner	Obec Marcelová	Znečistenie vodných tokov, povrchových a podzemných vôd, budovanie ČOV		
		Spolupracujúci partneri	OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035	Navýšenie kapacity ČOV	-	-	Obyvatelia obce, ŽP ako celok	ŽP - Ekologická stabilita územia zabezpečením čistenia odpadových vôd
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Objem fin. prostriedkov investovaný do dobudovania ČOV	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	534 854,- €	PD SR 2021-2027, Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035, Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja

PRIORITA 5	Moderná samospráva					
STRATEGIC KÝ CIEĽ 5.1	Zvýšenie kvality a transparentnosti procesov v samospráve					
Špecifický cieľ 5.1.1	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Zvýšenie kvality a transparentnosti procesov v samospráve	3Q/2024-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Marcelová	Smart mestský rozvoj, digitalizácia, priemysel 4., PD SR, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030		
		Spolupracujúci partneri	Zamestnanci OcÚ Marcelová,			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	PD SR, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Cieľ 1 PD SR	Strategický cieľ 4.1.	Budovanie participatívnej samosprávy	Zamestnanci Obecného úradu, obyvatelia, podnikatelia a	optimalizácia a zefektívnenie procesov; vytvorenie participatívnej miestnej samosprávy
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Počet aktualizovaných interných dokumentov OcÚ	Výstupový	Evidencia OcÚ	-	-	PD SR, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030
	Počet vyhlásených prijímacích a výberových konaní na zamestnancov	Výstupový	Evidencia OcÚ	-	-	
	Počet novoprijatých Zamestnancov	Výstupový	Evidencia OcÚ	0	1	
	Finančný objem zazmluvnený cez výnimky zo zákona o VO	Výstupový	Evidencia OcÚ	-	-	

	<i>Finančný objem podľa zákona o VO</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	
	<i>Počet vyhlásených verejných Obstarávaní</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	0	12	
	<i>Administratívne náklady na napr. papier, tonery</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	
	<i>Počet návštevníkov webovej stránky obce</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	859 586	
	<i>Počet hotovostných transakcií klientami OcÚ</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	
	<i>Počet obyvateľov obce komunikujúcich cez UPVS</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	
	<i>Počet realizovaných nástrojov na podporu elektronickej komunikácie s obyvateľmi</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	
	<i>Počet realizovaných elektronických služieb</i>	Výstupový	<i>Evidencia OcÚ</i>	-	-	

3.4 Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR

Vzhľadom na to, že celkovo silné stránky obce prevažujú nad slabými a príležitosti nad hrozbami bola zvolená ofenzívna stratégia rozvoja s tým, že obec bude stavať na identifikovaných pozitívach a bude využívať identifikované príležitosti.

3.5 Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

Prehľad partnerov pre implementáciu PHRSR:

- Obec Marcelová zastúpená starostom a poslancami – rozhodovací a kontrolný orgán;
- Obecný úrad Marcelová – výkonný orgán;
- Obcou zriadené a založené organizácie – spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- Miestni podnikatelia a investori – spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- Neziskové organizácie pôsobiace v obci - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- Spolky, kluby - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- Orgány verejnej správy – spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov;
- Obyvatelia obce Marcelová- spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov; kontrolný orgán;
- Susedné obce a mestá Marcelovej - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti s presahom územia.

4 Implementačný plán a plán monitorovania

4.1 Nástroje na implementáciu stratégie

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa		
1.1.3 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb na území obce	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Vypracovať komunikačnú stratégiu s podnikateľskými subjektami v obci za účelom vytvoriť podmienky pre vznik a rozvoj prevádzok poskytujúcich nedostatkové a nové druhy služieb a maloobchodných predajní
	Vypracovať komunikačnú stratégiu s podnikateľskými subjektami	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový, súvisiaci - súčasť celkovej komunikačnej stratégie obce
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová
		Čas implementácie nástroja	3Q/2024 – 4Q/2027

		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančné	1 000€	Rozpočet obce	Vzťahy s verejnosťou	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná		Informačná	Implementácia iného nástroja
							Fyzická a digitálna (online/offline) platforma pre participáciu komunity
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
2.1.2. Skvalitniť a rozšíriť ponuku sociálnych služieb	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Výstavba sociálno-zdravotného nízko kapacitného zariadenia v obci Marcelová				
	Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová - zriaďovateľ, poskytovatelia sociálnych služieb				
		Čas implementácie nástroja	1Q/2025– 4Q/2026				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
		finančné	4 013 000,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Soc. pomoc a soc. služby		
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/proc esná		Informačná	Implementácia iného nástroja	
		-	-		-	-	
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
2.2.1. Výstavba multifunkčnej športovej haly	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Rozšírenie ponuky verejných multifunkčných priestorov pre šport a voľný čas v obci.				
	Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová, športové kluby v obci				

		Čas implementácie nástroja	1Q/2026– 4Q/2026				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančné	4 270 000,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Šport a voľný čas Školstvo a mládež	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/proc esná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
		-	-	-	-		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
2.2.2. Modernizácia a inovácia kultúrneho domu	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Organizácia, resp. zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí rôzneho charakteru a žánru.				
	Zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová				
		Čas implementácie nástroja	1Q/2025– 4Q/2025				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
		finančné	250 000,- €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Kultúra		
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/proc esná	Informačná	Implementácia iného nástroja		
	-	-	-	-			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
2.2.3. Obecný dom ľudovej architektúry	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Organizácia, resp. zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí rôzneho charakteru a žánru.				
	Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová, športové kluby v obci				

		Čas implementácie nástroja	1Q/2026– 4Q/2026				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančné	75 000,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Kultúra	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/proc esná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
		-	-	-	-		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
2.2.4. Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Dostupnosť, rozvoj a kvalita vzdelávania				
	Zabezpečiť podmienky pre kvalitné vzdelávanie na základných školách	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová, športové kluby v obci				
		Čas implementácie nástroja	1Q/2026– 4Q/2026				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančné	423 246,- €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Šport a voľný čas Školstvo a mládež	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/proc esná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
	-	-	-	-			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
4.1.1. Zníženie energetickej náročnosti a obnova domu spomienok	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Organizácia, resp. zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí rôzneho charakteru a žánru, energetická efektívnosť				
	Znižovanie energetickej záťaže	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová				

		Čas implementácie nástroja	1Q/2025– 4Q/2025			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba programový rozpočet na
			finančné	406 000,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Kultúra, Životné prostredie
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
			-	-	-	-
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
4.1.2 Zníženie energetickej náročnosti prevádzkovej budovy na štadióne, Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Znižovanie energetickej záťaže			
	Znižovanie energetickej náročnosti budov vo vlastníctve obce	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová			
		Čas implementácie nástroja	3Q/2024– 4Q/2025			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba programový rozpočet na
			finančné	386116,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Životné prostredie
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
4.1.3. Zníženie energetickej náročnosti obecného úradu Marcelová	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Znižovanie energetickej záťaže			
	Znižovanie energetickej záťaže	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová			

		Čas implementácie nástroja	3Q/2024– 4Q/2025			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet
			finančné	250 000,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Životné prostredie
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
4.3.2. Navýšenie kapacity ČOV Marcelová	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Eliminovaním resp. znižovaním negatívnych dopadov na životné prostredie			
	Odvádzanie a čistenie odpadových vôd	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec Marcelová			
		Čas implementácie nástroja	1Q/2025– 4Q/2025			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet
			finančné	534 854,-€	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Životné prostredie

4.2 Postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)																		
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024				Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1.1 Životaschopné mikro a malé podniky poskytujúce široké spektrum služieb pre obyvateľstvo	1.1. 1. Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj prevádzok poskytujúcich nové druhy služieb a maloobchodných predajní	Legislatívna a technická podpora malého a stredného podnikania zo strany obce																
		Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb na území obce																
		Pravidelné stretnutie s podnikateľmi na určovanie spoločných cieľov a výmena skúseností a požiadaviek																
	1.2. Zlepšiť a skvalitniť infraštruktúru slúžiacu na podnikateľské aktivity	Pravidelná oprava, údržba a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov																
	Míľniky	M1. Počet nových druhov služieb a maloobchodných predajní	Zodpovedný partner:								Podnikateľské subjekty							

		M2 Počet nových rekonštruovaných objektov infraštruktúry na podporu podnikateľských subjektov	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová											
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024				Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
2.1. Skvalitniť, zdravotnícke a sociálne služby v obci	2.1.1. Skvalitniť a udržať ponuku zdravotníckych služieb v obci	Udržať súčasné ambulancie lekárov v obci																
	2.1.2. Skvalitniť a rozšíriť ponuku sociálnych služieb	Výstavba Sociálno-zdravotného nízko kapacitného zariadenia v obci																
	Míľniky	M1. Počet ambulancií M2. Počet rôznych typov sociálnych služieb v lokalite obce	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová											
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024				Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			Plánovací štvrtrok				1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
2.2. Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry	2.2.1 Výstavba Multifunkčnej športovej haly	Rozšírenie ponuky voľnočasových aktivít																
	2.2.2 Modernizácia a inovácia kultúrneho domu	Rozvíjať obsahové zameranie vzdelávania a služieb kultúry																

	2.2.3. Obecný dom ľudovej architektúry	Rozvíjať obsahové zameranie vzdelávania a služieb kultúry															
	2.2.4. Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ	Vytvárať a rekonštruovať priestory pre oblasť vzdelávania															
	2.2.5. Budovanie a rekonštrukcia vonkajších ihrísk a relaxačných zón pre aktívne trávenie voľného času, modernizácia existujúcich detských ihrísk	Rozšírenie ponuky voľnočasových aktivít															
	Míľniky	M1 Počet športových podujatí M2 Počet kultúrnych podujatí M3 Počtu žiakov ZŠ	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová										
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024	Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027					
			Plánovací štvrtrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
3.1. Zapojenie verejnosti do rozvoja obce	Využiť potenciál obyvateľov pre účelný a efektívny rozvoj mesta	Aktívna participácia v procesoch plánovania, rozhodovania a rozvoja obce															
	Míľniky	M1. Počet obyvateľov zapojených	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová										

		rozhodovacích procesov M2 Počet projektov prihlásených do participatívneho rozpočtu																	
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027							
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
4.1. Znižovanie energetickej záťaže	Zníženie energetickej náročnosti a obnova domu spomienok a tradícií	Znižovanie energetickej záťaže náročnosti budov vo vlastníctve																	
	Zníženie energetickej náročnosti prevádzkovej budovy na štadióne, Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov																		
	Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu Marcelová																		
	Míľniky	M1. Počet rekonštruovaných budov vo vlastníctve obce	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová												

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024	Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
4.2. Zvýšenie miery separovania a zhodnocovania odpadov	Nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva za účelom plnenia environmentálnych požiadaviek	Zvyšovanie povedomia o separovaní odpadu													
		Modernizovať technické vybavenie pre separovanie a zhodnocovanie odpadov													
	Míľniky	M1. Zvýšenie podielu separovaného odpadu na celkovom odpade	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024	Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
4.3. Udržiavanie a budovanie novej infraštruktúry pre odvádzanie odpadových vôd s eliminovaním resp. znížením negatívnych dopadov na ŽP	Budovanie vodozádržných opatrení	Skvalitnenie protipovodňovej ochrany													
	Navýšenie kapacity ČOV Marcelová	Ekologická stabilita zabezpečená čistením odpadových vôd													
	Míľniky	M1. Dĺžka novovybudovanej/rekonštruovanej kanalizácie M2. Kapacita ČOV	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová								

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Rok 2024	Rok 2025				Rok 2026				Rok 2027			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
5.1. Zvýšenie kvality a transparentnosti procesov v samospráve	Modernizácia a zavádzanie inteligentných riešení do informačného systému obce vrátane webovej stránky obce	Zvýšenie transparentnosti, otvorená dátová platforma													
	Zvyšovanie bezpečnosti v obci, rozšírenie a skvalitnenie inteligentného kamerového a monitorovacieho systému obce, zefektívnenie činnosti obecnej polície	Zvýšenie bezpečnosti v obci Marcelová													
	Míľniky	M1. Počet realizovaných nástrojov na podporu elektronickej komunikácie s obyvateľmi obce	Zodpovedný partner:				Obec Marcelová								

4.3 Systém monitorovania a hodnotenia naplňania PHRSR

Cieľom monitorovania a hodnotenia naplňania PHRSR je zabezpečiť plynulé naplňanie stanovených cieľov v jednotlivých prioritách. Zodpovednosť za monitorovanie hodnôt, vyhodnocovanie indikátorov, míľnikov, ako aj za spracovanie správ o výsledkoch monitoringu nesie starosta obce, ktorý ich bude spracovávať na základe spolupráce s poverenými zamestnancami Obecného úradu Marcelová, volenými predstaviteľmi a v súčinnosti so socio-ekonomickými partnermi, ktorí sú zapojení do procesu implementácie PHRSR. Vstupnými údajmi pre monitorovacie správy budú najmä evidencie vedené Obecným úradom, programový rozpočet a ukazovatele sledované v jednotlivých implementovaných projektoch, pokiaľ si to ich realizácia vyžaduje. Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov. Monitorovacie správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu a komisiám OcZ podľa príslušnosti jednotlivých naplňaných priorít v rámci PHRSR, ktoré sú kompetentnými orgánmi správy oponovať, hodnotiť a prijímať na základe nich ďalšie rozhodnutia.

Prehľad monitorovania indikátorov, míľnikov prezentuje nasledovná tabuľka:

Názov indikátora/ míľnika/ ukazovateľa efektívnosti	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
Počet nových alebo rozšírených podnikov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Finančný objem investovaný do infraštruktúry	Evidencia OcÚ, ITMS	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet nových druhov služieb a maloobchodných predajní	Evidencia OcÚ, ORSR	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet nových zdrav. služieb	Evidencia podnikov	1x ročne	Obec	Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou
Počet ambulancií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Objem fin. prostriedkov vynaložený na údržbu šport. infraštruktúry	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Objem fin. prostriedkov investovaný do obnovy šport. infraštruktúry	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Objem fin. prostriedkov vynaložených na šport. podujatia	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet zorganizovaných podujatí (M8)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet nových/zrekonštruova	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová

ných priestorov pre realizáciu športových aktivít				
Nárast počtu žiakov vo vzdelávacích inštitúciách v obci (aj M6)	Ročné správy vzdelávacích zariadení.	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet kultúrnych podujatí v obci (aj M7)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Zníženie objemu odpadu zneškodneného skládkovaním (aj M11)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Zvýšenie separovaného odpadu na celkovom odpade (aj M12)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Dĺžka novovybudovanej/revitalizovanej kanalizácie	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Kapacita revitalizovanej ČOV (aj M14)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Objem fin. prostriedkov vynaložených na protipovodňové opatrenia	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Nárast plochy zelených plôch, oddychových priestranstiev (aj M15)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Objem fin. prostriedkov vynaložených na údržbu verejnej zelene	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Podlahová plocha rekonštruovaných /rozšírených verejných budov	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Počet rekonštruovaných /rozšírených verejných budov (aj M16)	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Zníženie ročnej spotreby energie vo ver. budovách	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová
Dĺžka zrekonštruovaných cestných komunikácií	Evidencia OcÚ	1x ročne	Obec	Obec Marcelová

<i>Digitálna participatívna platforma</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet obyvateľov zapojených do rozhodovacích procesov v rámci platforiem</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet projektov prihlásených do participatívneho rozpočtu (aj M20)</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet hlasujúcich zapojených do participatívneho rozpočtu</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet aktualizovaných interných dokumentov MsÚ</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet vyhlásených prijímacích a výberových konaní na zamestnancov</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Finančný objem podľa zákona o VO</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet vyhlásených verejných obstarávaní</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Administratívne náklady na napr. papier, tonery</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet návštevníkov webovej stránky obce</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet hotovostných transakcií klientami MsÚ</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet obyvateľov obce komunikujúcich cez UPVS</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet realizovaných nástrojov na podporu elektronickej komunikácie s obyvateľmi</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>
<i>Počet realizovaných elektronických služieb</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Obec Marcelová</i>

5 Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu

Nasledujúca tabuľka prezentuje plán využitia finančných zdrojov v podobe finančného plánu implementácie stratégie pre obdobie 2021-2023 a výhľad obsahujúci rozdelenie všetkých zdrojov na programovacie obdobie a jednotlivé implementačné nástroje.

Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Rok			Spolu 2024- 2027	Program/podpr ogram rozpočtu
		2024	2025	2026		
Strategický cieľ 1.2. Zlepšiť a skvalitniť infraštruktúru slúžiacu na podnikateľské aktivity	Špecifický cieľ 1.2.1. Pravidelná oprava, údržba a rekonštrukcia miestnych ciest a chodníkov	109 000,-€	109 000,- €	109 000- €	327000,- €	Infraštruktúra
	Špecifický cieľ 1.2.2. Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia		25000,-€		25000,- €	
	Špecifický cieľ 1.2.3. Posilňovanie technického vybavenia obecného úradu pre kvalitnú správu a údržbu miestnych ciest a verejných priestranstiev		20000,-€		20000,-€	
Strategický cieľ 2.1. Skvalitniť, zdravotnícke a sociálne služby v obci	Špecifický cieľ 2.1.1. Skvalitniť a udržať ponuku zdravotníckych služieb v obci	10000,-€	10000,-€	10000,-€	30000-€	CIZS, Sociálna pomoc a sociálne služby
	Špecifický cieľ 2.1.2. Skvalitniť a rozšíriť ponuku sociálnych služieb			4 013 000 €	4 013 000 €	
Strategický cieľ 2.2. Modernizovať služby občanov v oblasti vzdelávania, športu a kultúry	Špecifický cieľ 2.2.1. Výstavba Multifunkčnej športovej haly			4 270 000 €	4 270 000 €	Šport a voľný čas, Kultúra, Školstvo a mládež
	Špecifický cieľ 2.2.2.			50000,00	50000,00 €	

	Modernizácia a inovácia kultúrneho domu					
	Špecifický cieľ 2.2.3. Obecný dom ľudovej architektúry	75 000 €			75 000 €	
	Špecifický cieľ 2.2.4. Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ		423 247€		423 247€	
	Špecifický cieľ 2.2.5. Budovanie a rekonštrukcia vonkajších ihrísk a relaxačných zón pre aktívne trávenie voľného času, modernizácia existujúcich detských ihrísk			50000,00	50000,00	
Strategický cieľ 4.1. Znižovanie energetickej záťaže	Špecifický cieľ 4.1.1 Zníženie energetickej náročnosti a obnova domu spomienok a tradícií		406 000€		406 000€	Životné prostredie
	Špecifický cieľ 4.1.2 Zníženie energetickej náročnosti prevádzkovej budovy na štadióne, Výroba elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov		305 671€		305 671€	Životné prostredie
	Špecifický cieľ 4.1.3. Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu Marcelová		213 330€		213 330€	Životné prostredie
Strategický cieľ 4.2. Zvýšenie miery separovania a zhodnocovania	4.2.1. Nakladanie s odpadmi v súlade s	50000,-€	50000,-€	50000,-€	150000,-€	Odpadové hospodárstvo

<i>odpadov</i>	<i>hierarchiou odpadového hospodárstva za účelom plnenia environmentálnych požiadaviek</i>					
<i>Strategický cieľ 4.3. Udržiavanie a budovanie novej infraštruktúry pre odvádzanie odpadových vôd s eliminovaním resp. znižovaním negatívnych dopadov na životné prostredie</i>	<i>Špecifický cieľ 4.3.1 Budovanie vodozádržných opatrení</i>		410 000€		410 000€	<i>Životné prostredie, Infraštruktúra</i>
	<i>4.3.2. Navýšenie kapacity ČOV Marcelová</i>		504 854€		504 854€	
<i>Strategický cieľ 5.1. Zvýšenie kvality a transparentnosti procesov v samospráve</i>	<i>Špecifický cieľ 5.1.2. Zvyšovanie bezpečnosti v obci, rozšírenie a skvalitnenie inteligentného kamerového a monitorovacieho systému obce, zefektívnenie činnosti obecnej polície, spolupráca s inými organizáciami</i>			35000,-€	35000,-€	<i>Vzťahy s verejnosťou</i>

6 Riziká implementácie a ich prevencia

Nasledujúca tabuľka prezentuje plán manažmentu rizík a prehľad opatrení na ich minimalizáciu, resp. minimalizáciu ich dopadov.

Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodnotenie významnosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorovania rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia
Riziko nezískania grantov z fondov EÚ	Všetky ciele a nástroje	Významné	Sledovanie zverejňovania výziev. Spolupráca s poradenskými a konzultačnými firmami zameranými na projektovú prípravu	Počet predložených projektov v rámci zverejnených výziev.	Starosta obce
Riziko nedostatku vlastných finančných zdrojov mesta na spolufinancovanie projektov a realizáciu plánovaných aktivít.	Všetky ciele a nástroje	Významné	Každoročné stanovovanie priorít financovania. Hospodárnosť fungovania samosprávy. Dôsledné a zodpovedné rozpočtovanie	Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti.	Ekonomické oddelenie OcÚ. Kontrolór obce. Starosta obce.
Riziko nerekonštruovania verejnej kanalizácie a nevybudovania ČOV	Všetky ciele a nástroje	Vysoké	Aktívna komunikácia s Vodohospodárskym podnikom. Aktívna komunikácia s rezortnými ministerstvami.	Realizácia projektu	Vedenie obce
Riziko nedostatočného reflektovania potrieb územia v rámci výziev OP Slovensko 2021-2027	Všetky ciele a nástroje	Stredné	Aktívne vyhľadávanie informácií o príprave a realizácii OP Slovensko.	Sledovanie zverejňovaných výziev.	Starosta obce

7 Riadenie implementácie

Pravidlá, procesy a štruktúry riadenia implementácie PHRSR prezentuje nasledujúca tabuľka.

Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov.

Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR		
Zastupiteľstvo	Schvaľovací orgán PHRSR. Na základe predkladaných monitorovacích správ hodnotí plnenie plánovaných aktivít v rámci jednotlivých priorít PHRSR. Rozhoduje o aktualizácii PHRSR.		
Hlavný kontrolór	Kontroluje plnenie cieľov. Kontroluje súlad implementácie PHRSR s rozpočtom.		
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Riadiaci výbor	prednostka obecného úradu	Rozhodovací orgán - zadáva úlohy, kontroluje ich plnenie. Vyjednáva s vyššími úrovňami vlády pri realizácii projektov nadobecného charakteru.	Riadiaci výbor sa stretáva 1x za štvrtrok a vyhodnocuje priebežné napĺňanie cieľov PHRSR, stanovuje priority realizácie a zadáva úlohy výkonným zamestnancom.
Gestor (župan, primátor, starosta)	starosta obce	Koordinuje realizované aktivity a kontroluje ich naplnenie.	Je na čele riadiaceho výboru. Zvoláva a vedie jeho rokovanie.
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
Koordinátor tvorby stratégie	prednostka obecného úradu Externý dodávateľ	Koordinuje činnosti spojené s tvorbou PHRSR, zber dát, participatívny proces tvorby PHRSR. Metodicky usmerňuje tvorbu PHRSR, spracováva finálny dokument.	Je kľúčovým aktérom obce pri tvorbe PHRSR. Zodpovedá za kvalitu poskytovaných údajov a zabezpečenie participatívnej tvorby PHRSR. Je poradným orgánom v procese PHRSR. Zodpovedá za metodickú správnosť vypracovaného dokumentu.
Tím pre koordináciu implementácie	starosta obce prednostka obecného úradu	Koordinuje realizované aktivity. Tvorí a realizuje komunikačnú stratégiu implementácie PHRSR.	Rieši kľúčové logistické a realizačné otázky implementácie PHRSR.
Tím logistickej podpory	Zamestnanci OcÚ	Podieľajú sa na realizácii nástrojov a opatrení v PHRSR, na zbere dát potrebných pre monitoring plnenia PHRSR. Poskytujú technickú a administratívnu podporu.	Podporná štruktúra pri tvorbe a realizácii PHRSR. Zodpovedá za zber dát potrebných pre monitorovanie a vyhodnotenie plnenia PHRSR.

8 Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR

8.1 Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia

PHRSR obce je program na najnižšom stupni verejnej správy, preto z neho nevyplývajú žiadne odporúčania na nižšie úrovne strategického riadenia. Obec Marcelová rieši v rámci svojho PHRSR viacero problémových oblastí, ktorých riešenie si vyžaduje kooperáciu s vyššími úrovňami vlády ako aj okolitými obcami, a zodpovednými inštitúciami. Riešenie uvedených oblastí si vyžaduje intervencie ako z regionálnej úrovne – NRSK, tak aj národnej úrovne – príslušné rezortné ministerstvá. Pri spracovaní Komunitného plánu obce Marcelová a Programu odpadového hospodárstva na ďalšie obdobie sa požaduje, aby uvedené dokumenty vychádzali zo schváleného PHRSR.

Smerom k nadradeným úrovňam strategického riadenia: Obec Marcelová rieši v rámci svojho PHRSR viacero problémových oblastí, ktorých riešenie si vyžaduje kooperáciu s vyššími úrovňami vlády ako aj okolitými obcami, a zodpovednými inštitúciami. Riešenie uvedených oblastí si vyžaduje intervencie ako z regionálnej úrovne – NRSK, tak aj národnej úrovne – príslušné rezortné ministerstvá.

Žiadame, aby pri aktualizácii strategických dokumentov sa prihliadalo na prijaté PHRSR na najnižších úrovniach, nakoľko tieto sú ľuďom najbližšie.

8.2 Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre partnerské a spolupracujúce subjekty

1. *Obecný úrad Marcelová – výkonný orgán, administratívny orgán. Požaduje sa, aby vytváral technické a administratívne zázemie pre implementáciu a monitoring PHRSR. Informovanie v oblasti možnosti získavania nenávratných zdrojov.*
2. *Mimovládne organizácie pôsobiace v regióne – konzultačný a poradný orgán pri implementácii špecifických nástrojov PHRSR. Požaduje a očakáva sa podávanie pripomienok a návrhov k realizácii PHRSR počas jeho implementácie.*
3. *Aktívni občania - konzultačný a poradný orgán pri implementácii špecifických nástrojov PHRSR. Požaduje a očakáva sa podávanie pripomienok a návrhov k realizácii PHSR počas jeho implementácie. Zároveň sa požaduje aktívny prístup pri realizácii jednotlivých nástrojov.*
4. *Zamestnávateľia pôsobiaci v regióne – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov v oblasti zamestnanosti a podnikateľského prostredia.*
5. *Susedné samosprávy z regiónu – Očakáva sa najmä spolupráca pri implementácii nástrojov s presahom územia (infraštruktúra, cestovný ruch).*
6. *Orgány štátnej správy a regionálnej samosprávy – Očakáva sa spolupráca a konzultácie pri realizácii a implementácii nástrojov, pri schvaľovacích a povoľovacích konaniach.*
7. *Pri napĺňaní strategického dokumentu sa bude postupovať v súlade s príslušnými normami STN normami a zákonmi, čo často znamená priamu súčinnosť s jednotlivými orgánmi či už v podobe vyjadrení, stanovísk, rozhodnutí či konzultácií.*

8.3 Závěrečná správa

Potreba spracovania nového PHRSR pre obec Marcelová bola identifikovaná v septembri 2023, kedy bolo prijaté rozhodnutie spracovania daného dokumentu. Gestorom tvorby PHRSR bol Ervín Varga, starosta obce. Koordinátorom tvorby PHRSR bola Mária Vörösová, prednostka obecného úradu. Pre spracovanie dokumentu bola zvolená spolupráca s externým dodávateľom – EUFC SK s.r.o., konkrétne Mgr. Alena Cabadová.

Prípravné práce na tvorbe PHRSR začali v októbri 2023 a to zberom údajov relevantných pre vyhodnotenie predchádzajúceho PHRSR obce Marcelová roky 2016-2022. Zistenia boli následne konzultované na osobnom stretnutí s vedením obce a prednostkou v decembri 2023, na základe čoho boli identifikované naplnené, naplnené čiastočne a nenaplnené ciele PHRSR. Tie boli konfrontované s prioritami vedenia a potrebami rozvoja územia, a takto prehodnotené boli jedným zo vstupných materiálov tvorby PHRSR pre nové obdobie.

Od januára 2024 prebiehal aktívny zber sekundárnych dát charakterizujúci súčasný stav v obci v skúmaných 4 oblastiach PHRSR – Ekonomika obce, Život v obci, Životné prostredie, Moderná samospráva. Súbežne prebiehali opakované stretnutia jednotlivých pracovných skupín s cieľom získať kvalitatívne informácie o súčasnom stave v sledovaných oblastiach, zmapovať problémové oblasti, priority ich rozvoja do ďalšieho obdobia. Výsledkom tejto etapy spracovania PHRSR boli spracované samostatné analýzy jednotlivých oblastí obce a vyhodnotené v podobe čiastkových a celkovej analýzy SWOT.

Po vyhodnotení analytickej fázy tvorby PHRSR bola pripravená vstupná správa, ktorá bola obecným zastupiteľstvom schválená v decembri 2023.

V mesiacoch január - apríl bol rozpracovaný návrh vlastnej stratégie, návrh implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR a to na základe konzultácií s projektovým manažérom, relevantných zamestnancov OcÚ a vedenia obce. Finálna podoba dokumentu bola odovzdaná 09.05.2024.

9 Využitie literárne zdroje

1. *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*
2. *Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja NSK do roku 2030*
3. *Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2021-2027*
4. *Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035*
5. *Agenda 2030*
6. *Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030*
7. *Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021-2027*
8. *Program Slovensko na programové obdobie 2021-2027*

Internetové stránky:

<https://www.marcelova.sk/>

<https://datacube.statistics.sk/>

10 Prílohy

Analytické časti podľa jednotlivých oblastí PHRSR:

Ekonomika obce

Život v obci

Životné prostredie

Moderná samospráva

ŽIVOT V OBCI

1. Analýza oblasti Život v obci

Obec Marcelová je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky združujúci občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Územie obce tvorí katastrálne územie a jeho jednotlivých častí: Marcelová a Krátke Kesy. Obec Marcelová sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky a patrí do Nitrianskeho kraja v okrese Komárno. Obec spolupracuje pri zabezpečovaní rozvoja obce a na prospech obce s podnikateľskými právnickými a fyzickými osobami a s politickými stranami a hnutiami a občianskymi združeniami, ktoré pôsobia na území obce. Základnou úlohou obce je starostlivosť o rozvoj jej územia a potreby obyvateľov.

1.1 Geografické údaje

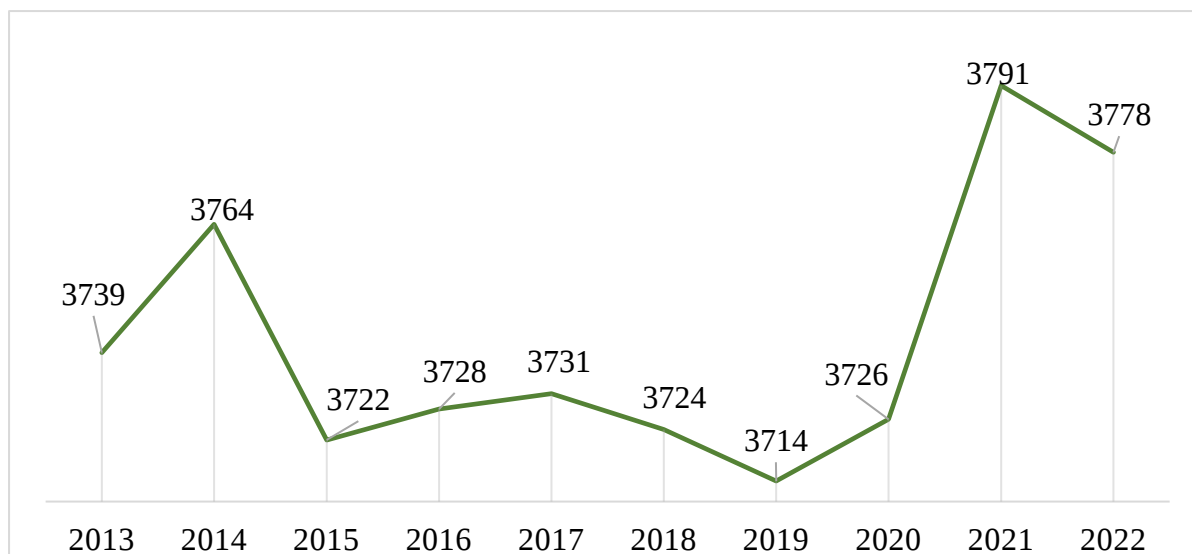
Kód obce:	501239
Kraj:	Nitriansky
Okres:	Komárno
Región:	Podunajsko
PSČ:	946 32
Rozloha obce:	3 757 ha
Poloha obce:	47°47'24"S 18°17'24"V
Nadmorská výška:	112 m. n. m.
Susedné obce:	Svätý Peter, Mudroňovo, Šrobárová, Modrany, Virt, Patince a Iža
Obyvateľstvo:	3 778
Hustota:	106,35 obyv./km ²

Obec je typovo skupinová cestná dedina a leží na rovinatom území. Centrálnym rozvojovým pólom sídelnej štruktúry priestoru obce je mesto Komárno. Rozvojové osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky trvalej udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia. Do obce vedú cesty z obcí Chotín, Šrobárová a Virt. Poloha obce voči rozvojovým pólom prvého stupňa ako Komárno (34 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) a Nové Zámky (38 tisíc obyvateľov a podľa KURS 2001 rovnako je to sídlo nadregionálneho až celoštátneho významu) je dobrá, obec je vzdialená od tých miest na 17, resp. 31 km.

Dejiny Marcelovej siahajú do dávnych dôb. Archeologické výskumy dokazujú, že územie obce bolo obývané už aj v období „železnej doby“. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1353. Našli sa pohrebiská z neskorej doby železnej, z obdobia sťahovania národov, z obdobia príchodu maďarských kmeňov na tieto územia. Obec sa spomína v roku 1353 pod menom Nagkezeu.

Graf č.1 Stav trvale bývajúceho obyvateľstva za obdobie 2013-2022 v obci Marcelová

Zdroj: ŠÚ SR

1.2 Symboly obce

Symboly obce Marcelová sú zapísané v Heraldickej registri Slovenskej republiky pod signatúrou M-24/2009. Erb obce Marcelová : zlato-zeleno štiepaný štít, z ľavého okraja prvého poľa vyrastajúci sklonený list viniča, z pravého okraja druhého poľa vyrastajúci strapec hrozna – to všetko striedavých tinktúr a ovenčené dvoma klasmi rovnako striedavých tinktúr. Vlajka obce pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/9), zelenej (2/9), žltej (1/9), zelenej (2/9), žltej (1/9) a zelenej (2/9). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zostrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Erb obce	Vlajka obce	Pečať obce

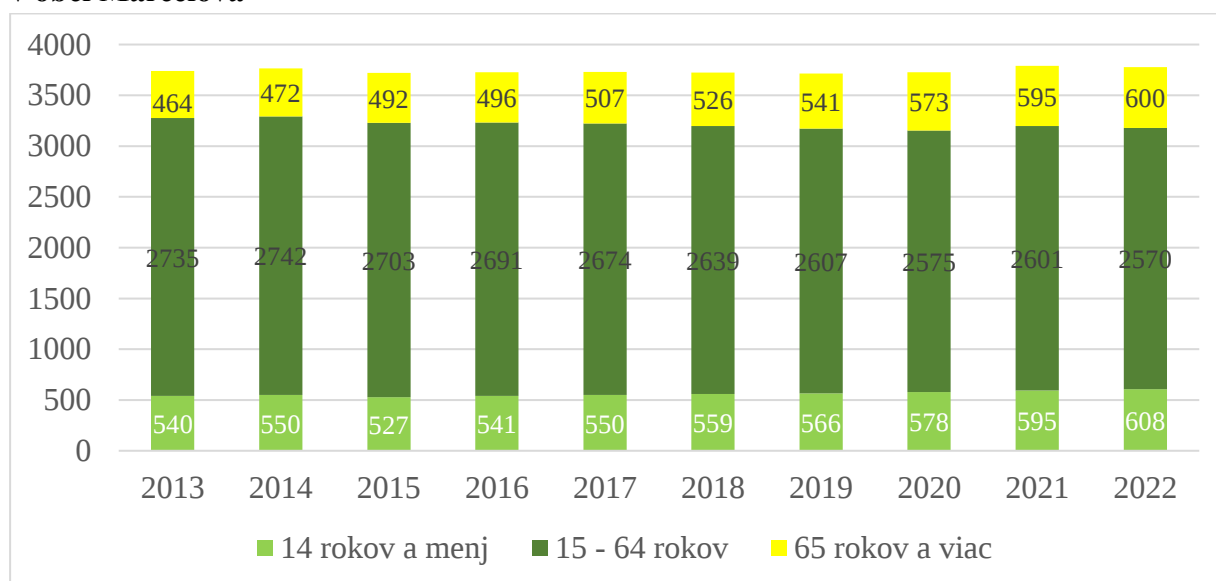

1.3 Zdravotníctvo a sociálne služby

V obci je zabezpečená ordinácia všeobecného lekára pre dospelých, detského lekára, zubného lekára, gynekológa a zubného technika. Komplexnejšie zdrav. služby sú zabezpečené v meste Komárno. V obci sa nachádza aj 1 lekárňu. Obec nemá vlastnú polikliniku či nemocnicu. Zdravotná starostlivosť je zabezpečená v širšom okolí.

Obec Marcelová vníma celoslovenskú tendenciu starnutia populácie a čoraz väčšie požiadavky na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Tieto služby a pomoc sú poskytované verejnou správou (štát, samospráva) a súkromnými poskytovateľmi (občianske združenia, neziskové organizácie, cirkevné organizácie atď.). V obci nie je vybudované samostatné sociálne zariadenie. V obci funguje základná organizácia Slovenského červeného kríža, v obci je zabezpečená opatrovateľská služba.

Graf č.2 Veková štruktúra obyvateľstva v rokoch 2013-2022 (podľa vekových skupín) v obci Marcelová

Zdroj: ŠÚ SR

Občania nad 60 rokov tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Ďalšie sociálne znevýhodnené skupiny v obci sú nezamestnaní, deti a mládež. Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb. Kompetencie obce vyplývajúce zo zákona č.417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zo zákonov o štátnych sociálnych dávkach:

- obec v rámci svojej samosprávnej pôsobnosti o rozhoduje o jednorazovej dávke v hmotnej núdzi,
- vykonáva poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi,
- zabezpečuje výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi.

Plán sociálnych služieb:

- vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín,
- vytvorenie podmienok na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovanie trvalo udržateľného rozvoja obce s možnosťou budovania ďalších sociálnych zariadení,
- zabezpečenie odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

V roku 2020 sa začalo s realizáciou projektu „Budovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci Marcelová“. Predmetom projektu je vybudovanie Centra integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci Marcelová. V rámci CIZS chce obec rozšíriť integráciu primárnej ambulantnej zdravotnej starostlivosti navýšením počtu poskytovaných služieb a vytvoriť komplexné podmienky, ktoré umožnia kvalitné poskytovanie ambulantnej zdravotnej starostlivosti manažmentom pacienta v podobe zjednodušenia diagnostikovania a prípadnej liečby pacienta. Cieľom projektu je prostredníctvom modernizácie miestnej zdravotníckej infraštruktúry zlepšiť integráciu ambulantnej zdravotnej starostlivosti v spádovej oblasti a poskytovania sociálnych služieb nadväzujúcich na zdravotnú starostlivosť.

1.4 Školstvo

V obci Marcelová sa nachádza viac školských zariadení ktoré sú v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Marcelová.

Základné školy:

- Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Marcelová,
- Základná škola Cesta na vršku 1, Marcelová

Materské školy:

- Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda,
- Materská škola – Óvoda.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Marcelová

Škola disponuje školským autobusom, ktorý ponúka široké možnosti usporiadania nezvyčajných a zaujímavých hodín na rôznych miestach. Žiaci si môžu navštevovať rôzne

krúžky: IT, futbalový, ľudová, tanec, aerobik, stolný tenis. Škola sa zúčastňuje rôznych súťaží a kultúrnych programov. 50. rokov školu tvorili tri malé budovy, v ktorých bolo takmer 400 študentov. V roku 1959 sa začalo s výstavbou novej budovy školy. Prvé a druhé poschodie 14-triednej školy sa stalo domovom maďarských študentov. Nakoľko aj to bolo nedostatočné a vyučovanie prebiehalo v štyroch budovách v obci- v hlavnej budove, v Kurtakeszi, v priestoroch bývalej reformovanej školy a v jasiach. V 80. rokoch sa ukázalo, že je potrebná nová budova, kde by všetky oddelenia mohli byť umiestnené pod jednou strechou. Začalo sa s výstavbou, ktorá je spojená so starou hlavnou budovou a k jej odovzdaniu došlo v roku 1995. V roku 2023 škola evidovala 41 zamestnancov z toho 20 zamestnancov na profesii učiteľ 1. a 2. stupňa, 2 pedagogický asistenti a 1 špeciálny pedagóg.

Základná škola Cesta na vršku 1, Marcelová

Školské a mimoškolské aktivity podporujú výchovno-vzdelávací proces, talenty, fyzickú zdatnosť, morálne a vôľové vlastnosti, formovanie charakteru, tvorivosť žiakov, prispievajú k zmysluplnému využívaniu voľného času a zároveň k prevencii negatívnych javov. Základnú školu v šk. roku 2022/2023 navštevovalo 117 detí, vyučovalo sa v 9 triedach a pracovalo tu 12 pedagogických zamestnancov a 11 nepedagogických zamestnancov. Škola sa zapája do viacerých projektov:

- Škola podporujúca zdravie,
- ACES – Akadémia stredoeurópskych škôl,
- Environmentálna výchova v prírodnom prostredí,
- Výchova k ľudským právam,
- Projekt NSK pre podporu kultúry,
- Projekt NSK pre podporu športu,
- Dopravná výchova,
- Správaj sa normálne,
- Národný program boja proti drogám a šikanovaniu,
- Stop fajčeniu,
- Výchova k manželstvu a rodičovstvu a i.

Silné stránky školy, v ktorých dosahuje dobré výsledky:

- škola rodinného typu,
- spádová škola pre žiakov zo Šrobárovej, Modran, Virtu, Chotína, Radvane nad Dunajom.
- kvalifikovanosť a flexibilita pedagogických zamestnancov,
- veková štruktúra pedagogického zboru,
- dobrá tímová práca a medziľudské vzťahy medzi učiteľmi,
- personálne podmienky k práci so žiakmi vyžadujúcimi si osobitnú starostlivosť, špeciálnu pedagogickú starostlivosť –asistenti učiteľa a školský špeciálny pedagóg
- poskytovanie služieb žiakom a rodičom prostredníctvom výchovného poradcu a školského špeciálneho pedagóga
- práca žiackeho parlamentu,
- pestrá školská a mimoškolská činnosť školy – záujmové útvary, projektová činnosť, tematické exkurzie, školské výlety, plavecký výcvik, ŠvP, LVVK, a pod.
- priaznivá klíma na škole,

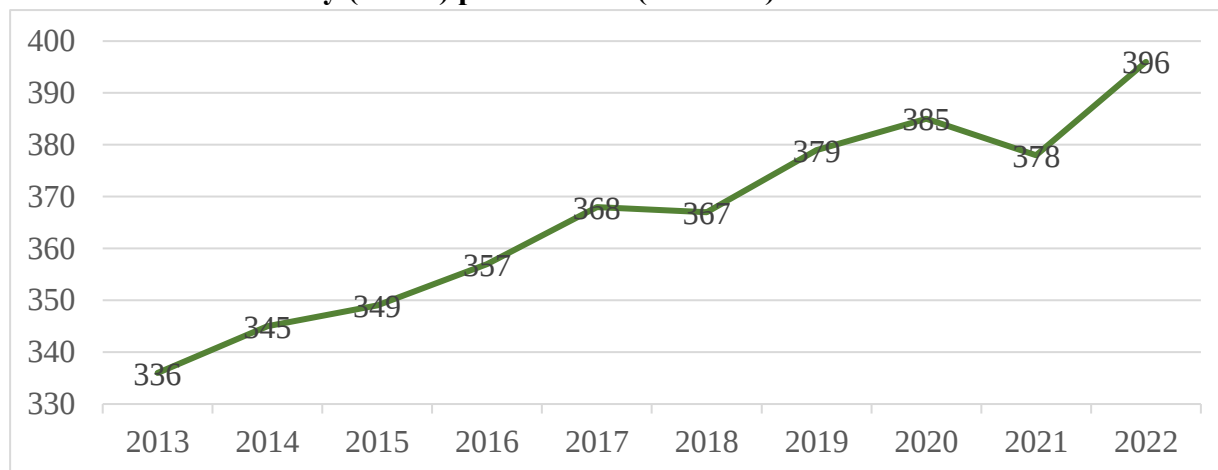
- záujem väčšiny zamestnancov o sebarozvoj, sebazvedelávanie a odborný pedagogický rast,
- intenzívne vyučovanie cudzieho jazyka a informatiky od prvého ročníka,
- počet žiakov v triedach umožňujúci individuálny prístup,
- dlhoročné pedagogické skúsenosti so začlenenými žiakmi,
- starostlivosť o nadaných žiakov a ich zapájanie do súťaží,
- dosahovanie výborných výsledkov v súťažiach a predmetových olympiádach na rôznych úrovniach,
- 100 % umiestnenie žiakov na stredné a odborné školy a i.

Slabé stránky školy:

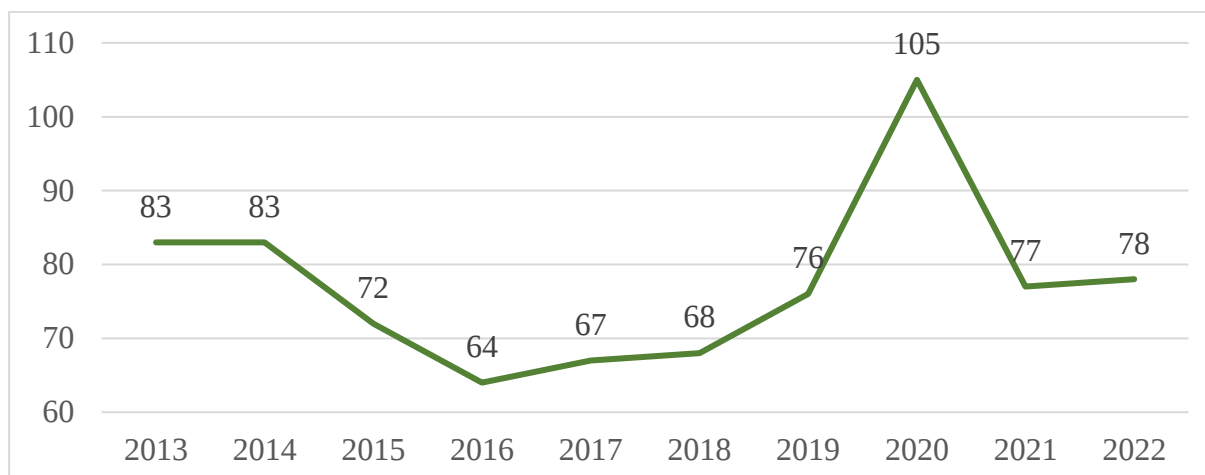
- nedostatočné priestorové podmienky (samostatné priestory pre činnosť ŠKD, odborné učebne),
- vysoká finančná náročnosť údržby budov,
- technicky zastaralé osvetlenie a elektroinštalácia a častá poruchovosť,
- absencia samostatných priestorov pre prevádzku ŠKD,
- nízky počet žiakov v niektorých triedach,
- hospitačná činnosť vedenia školy z dôvodu potreby zastupovania za chýbajúceho pedagóga pre rôzne mimovyučovacie akcie (účasť na súťažiach),
- stav bežeckej dráhy školy, školského športového ihriska.

Zariadenia škôl na základe očakávaného demografického vývoja, nízkej natality obyvateľstva sú zatiaľ kapacitne postačujúce, ale je potrebné zamerať sa na zvyšovanie kvalitatívneho štandardu jestvujúcich zariadení a dobudovávanie materiálno-technickej základne.

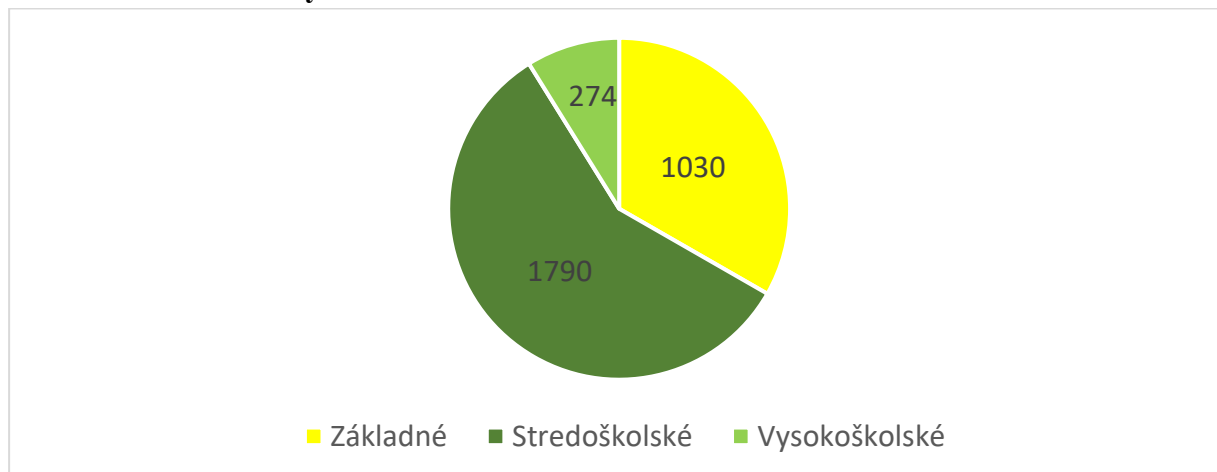
Graf č.3 Základné školy (štátne) počet žiakov (1.-9. roč.) v obci Marcelová

Zdroj: ŠÚ SR

Graf č.4 Materské školy (štátne) počet žiakov v obci Marcelová

Zdroj: ŠÚ SR

Graf č.5 Vzdelanie obyvateľstva v obci Marcelová v roku 2022

Zdroj: ŠÚ SR

1.5 Bývanie

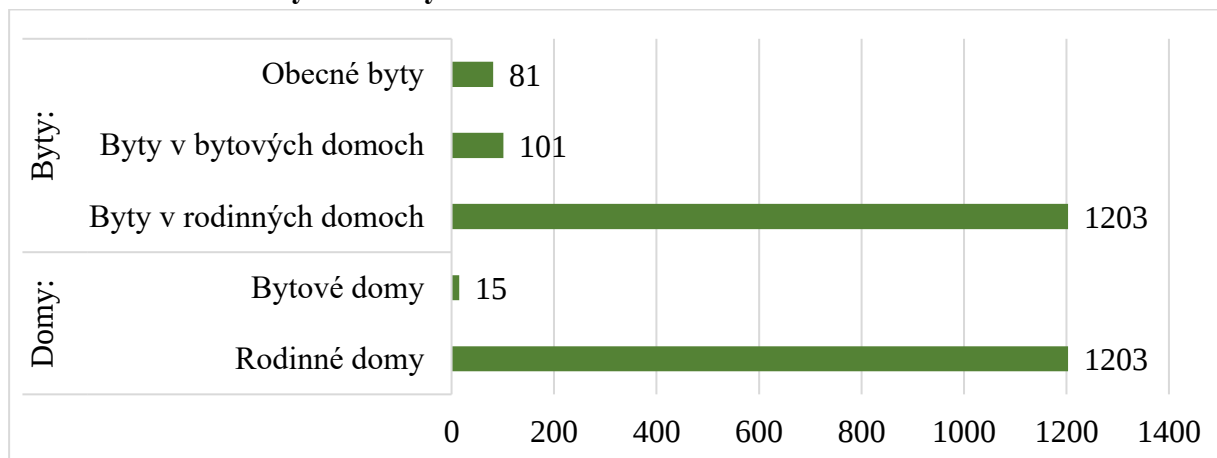
Úroveň bývania je jednou zo základných charakteristík životnej úrovne obyvateľstva. Jej vývoj úzko súvisí s rastom počtu obyvateľstva, jeho štruktúrou a rozmiestnením. Ovplyvňuje úroveň reprodukcie pracovných síl, pôsobí na celkový životný štýl obyvateľstva. Jedným zo základných predpokladov na riešenie celkovej nepriaznivej situácie v regióne, ako sú nízka ekonomická aktivita obyvateľov a nepriaznivý demografický vývoj s priamym dopadom na jeho vekovú štruktúru, je vytváranie podmienok na bývanie.

Bývanie a jeho úroveň patria k dôležitým aspektom celkových životných podmienok obyvateľstva. Byt neplní iba materiálnu funkciu prirodzených potrieb rodiny ako základnej jednotky spoločnosti, ale zároveň je výraznou zložkou kultúrneho štandardu obyvateľstva a v nemalej miere aktívne pôsobí na regeneráciu ľudí. Na celkovú úroveň bývania pôsobí predovšetkým počet obyvateľov bývajúcich v bytoch a domácnostiach, čo je však popri

celkovom počte bytov a ich vybavení podmienené demografickou skladbou obyvateľstva a domácností.

Graf č.5 Štruktúra bývania obyvateľstva v obci Marcelová v roku 2022

Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná podlahová plocha bytu (m²): 110,67

Byty s vodovodom zo spoločného zdroja: 1 031

Byty vykurované plynom: 1 144

1.6 Kultúra a kreatívny priemysel

Kultúra je nielen ozdobou našej spoločnosti, ale je nezastupiteľnou sférou spoločenského života v dnešnej dobe. Pôsobí na myslenie a duchovne obohacuje celkový život človeka. Rozvoj miestnej kultúrnej činnosti, organizovanie umeleckej činnosti, kultúrnych podujatí, záujmových činností a súťaží a výstav zabezpečujú predovšetkým priestory kultúrneho domu (jeho veľká sála má kapacitu 300 miest), ktorý bol komplexne zrekonštruovaný v roku 2002 a je dominantou obce. Obec má aj obecnú knižnicu, nachádza sa v nej cca. 19 000 ks kníh. Spoločensky najaktívnejšími organizáciami a združeniami obce sú: základná organizácia CSEMADOK-u, klub dôchodcov (má cca 230 členov), klub invalidov, skautská organizácia, rybársky spolok, poľovnícky spolok, zväz záhradkárov, dobrovoľnícky hasičský zbor.

Pravidelne organizované kultúrne, športové a iné spoločenské aktivity v obci:

- oslavy 15. marca,
- deň obce (organizovaný tradične v druhej polovici júna),
- hody (organizované koncom októbra).

Pre zachovanie miestnych kultúrnych hodnôt je potrebné v strednodobom horizonte zriadiť pamätný/vlastivedný dom reprezentujúci miestne i mikroregionálne kultúrne tradície.

Pamätihodnosti

- rímskokatolícky kostol – kostol sv. Jána Krstiteľa – pôv. gotický, v r. 1731 zemetrasením ťažko poškodený a znovu vybudovaný použitím časti starej stavby (jadro obvodového muriva a presbytérium); hlavný oltár barokový z r. 1736 s ústredným

obrazom Krstu Krista a postrannými sochami sv. Imricha a Ladislava; obnovený v r. 1901 a 1986;

- reformovaný kostol – klasicistický, postavený v roku 1803 na spôsob tolerančných chrámov bez veže, rozšírený vežou v r. 1836 a obnovený v r. 1906; obdĺžniková sieňová stavba s pristavanou sakristiou a do štítového priečelia situovanou dvojposchodovou vežou;
- busta slávneho maďarského básnika Dávida Szabó Barótiho (v parku pri ZŠ);
- pamätný stĺp padlých v 2. svetovej vojne;
- pamätník vyst'ahovaných;
- pomník obetiam 2. svetovej vojny.

Miestne kultúrne stredisko: Cieľom kultúrneho strediska je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné tradície, podieľať sa vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľnočasové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Csemadok: CSEMADOK - Pestovaním ľudových tradícií v našej obci sa v najväčšej miere zaoberá Csemadok. Organizácia Csemadok stojí v našej obci už takmer 50 rokov neoblomne v popredí snaženia občanov maďarskej národnosti o zachovanie svojej identity, kultúry. Podchyťava ich činnosť v časoch prajných a neprajných. Zakladajúci členovia tvorili miestnu kultúru doslova z bodu nula. Zbierali piesne, tance, no najdôležitejšie bolo, že budovali pocit spolupatričnosti. Csemadok vytvára podmienky pre činnosť citarovej skupiny „Kincses“ , ženského ľudového spevokolu „Fodros“ a folklórny súbor " Napsugár ". Táto organizácia považuje za prvoradé viesť k pestovaniu kultúrnych tradícií aj mládež a úzku spoluprácu súborov zaoberajúcich sa uchovávaním ľudových tradícií Maďarov v regióne i v zahraničí. Pod záštitou Csemadoku pracuje v obci úspešne aj mládežnícka citarová skupina. Csemadok organizuje kultúrne vystúpenie našich i zahraničných umelcov, miestnych škôlok a škôl, skautov. V neposlednom rade zastrešuje aj niektoré kultúrno-športové podujatia a roky udržuje družobný styk s mestom Badacsonytomaj z Maďarskej republiky. Csemadok miestne kultúrne slávnosti, koncerty, divadelné predstavenia, výstavby, zabezpečuje informačné služby občanom a prenájima svoje priestory na rôzne príležitosti.

1.7 Šport

Šport má pre rozvoj spoločnosti kľúčový význam, športovanie prispieva k rozvoju osobnosti, rozvíja fyzické a duševné zdravie, vôľové vlastnosti a charakter človeka. V zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších zmien a doplnkov obec vykonáva okrem iného výstavbu, údržbu a správu športových zariadení, utvára podmienky pre telesnú kultúru a šport. V zmysle zákona č. 288/1997 Z.z. o telesnej kultúre obec vytvára podmienky pre rozvoj telesnej kultúry, najmä na rozvoj športu pre všetkých a podporuje organizovanie telovýchovných, turistických a športových podujatí.

Miestna telovýchovná jednota: dosahuje významné úspechy predovšetkým vo futbale. Vynikajúce výsledky vykazujú futbalisti A mužstva, dorastenci i futbalisti základnej školy. Trénovať možno v zime, v lete aj na dobre osvetlenom ihrisku so škvarovým povrchom. Štadión sa nachádza v spoločnom areáli s kultúrnym domom.

Lukostrelecký klub: skupina bola založená v roku 2003. Oficiálne bola zaregistrovaná v roku 2004, ako občianske združenie pod názvom: Historický lukostrelecký klub – Fekete Sólyom – Történelmi Íjászklub. Sídlo klubu je Marcelová a počet členov je 20. skupina každoročne absolvuje desiatky lukostreleckých vystúpení doma aj v zahraničí – spoločenské akcie, festivaly, obecné dni, školské akcie, atď. Zúčastňujeme sa aj na lukostreleckých pretekoch doma i v zahraničí, a každoročne organizujeme vlastné medzinárodné lukostrelecké preteky v júli.

Obec v roku 2016 dokončil realizáciu projektu „Multifunkčné ihrisko“. Viacúčelové multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom využívajú žiaci, mládež v rámci výchovno – vzdelávacieho procesu, záujmové vzdelávania. Ihrisko je zamerané na obľúbené športy ako: futbal, tenis, volejbal, hádzaná. Hlavným cieľom projektu bol vytvorenie vhodných podmienok pre šport a aktívne trávenie voľného času najmä detí a mládež. Ihrisko je vhodné na športové podujatie, je možné využívať v každom počasí.

Mimovládne organizácie, občianske združenia a ďalšie formy neziskových združení sú dôležitou súčasťou občianskej spoločnosti, so svojimi činnosťami prispievajú k výraznému zlepšeniu kvality života. V riešenom území sa nachádza viac občianskych združení, podmienky ich vzniku a ich právne postavenie upravuje zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, v znení neskorších predpisov. Popri nich v riešenom území sídlia a vyvíjajú aktivitu aj ďalšie mimovládne organizácie: nezisková organizácia Európska umelecká a hudobná škola, n.o. a neinvestičný fond PROGRAM, n.f..

EKONOMIKA OBCE

2 Analýza oblasti Ekonomika

Ekonomický potenciál obce je nižší ako priemer Slovenska avšak vplyvom rozvoja cestovného ruchu sa môže stať veľmi prosperujúcim vidieckym sídlom. Širší priestor obce – obvod/okres Komárno – patrí do kategórie priemyselno-poľnohospodárskych regiónov SR. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry rozhodujúce postavenie majú poľnohospodárstvo, potravinársky a elektrotechnický priemysel - odvetvia nenáročné na kvalifikačnú úroveň pracovnej sily.

2.1 Ekonomická aktivita obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva v obci Marcelová sa delí do troch kategórií:

- Predproduktívna: 0-14 rokov, ktorá je zastúpená ku sledovanému obdobiu v počte 589 obyvateľov k 31.12.2022
- Produktívna: 15-64 rokov, ktorá tvorí najpočetnejšiu skupinu, spolu 2 639 obyvateľov k 31.12.2022
- Poproduktívna: 65 a viac - predstavuje 576 obyvateľov k 31.12.2022

Väčšina obyvateľov v obci je v produktívnom veku. Priemerný vek je 40,77.

Tabuľka č.1 Podiel obyvateľov podľa vekových kategórií v % v obci Marcelová

Rok / Kategória	%									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podiel osôb v predprod. veku	14,44	14,61	14,16	14,51	14,74	15,01	15,24	15,51	15,70	16,09
Podiel osôb v prod. veku	73,15	72,85	72,62	72,18	71,67	70,86	70,19	69,11	68,61	68,03
Podiel osôb v poprod. veku	12,41	12,54	13,22	13,30	13,59	14,12	14,57	15,38	15,70	15,88

Zdroj: ŠÚ SR

2.2 Podnikateľské subjekty a zamestnanosť

V katastrálnom území obce Marcelová sa nachádza 99 podnikateľských subjektov, ktoré zamestnávajú obyvateľov obce, alebo iným spôsobom spolupracujú s obcou - sú napr. sponzormi niektorých klubov alebo pomáhajú organizovať rôzne kultúrne podujatia. Za posledné roky obec eviduje narastajúci počet podnikateľov – fyzických osôb, živnostníkov, zatiaľ čo nárast počtu právnických osôb je miernejší. Evidenčný počet zamestnancov v Okrese Komárno za posledných 10 rokov narástol s čím súvisí aj neustále sa znižujúci počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Marcelová. Evidovaná miera nezamestnanosti má v okrese Komárno klesajúcu tendenciu. V porovnaní s rokom 2013 kedy evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Komárno bola 17,69% v roku 2022 to bolo len 4,87%.

Tabuľka č.2 Počet právnických osôb, fyzických osôb a živnostníkov v obci Marcelová

Rok / Kategória	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet subjektov (ziskové + neziskové)	62	64	55	64	78	81	91	90	92	99
Fyzická osoba- podnikateľ	205	202	199	212	219	226	253	263	279	309
Živnostníci	189	187	189	198	208	214	242	250	264	293

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č.3 Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie v obci Marcelová

Rok / Kategória	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Evidovaná uchádzači o zamestnanie	578	547	499	353	190	127	130	177	208	140

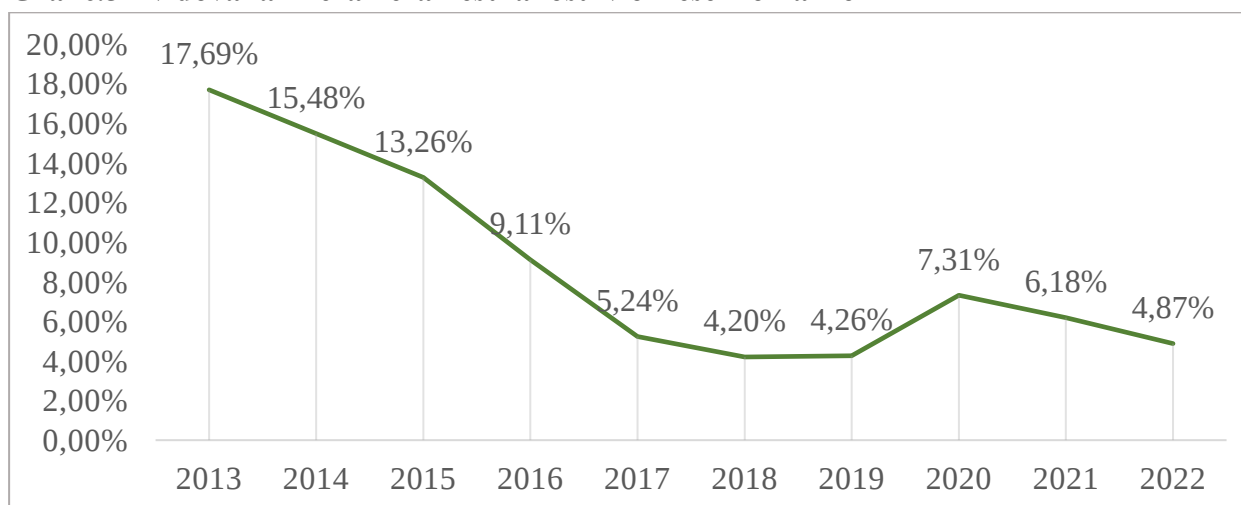
Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č.4 Evidenčný počet zamestnancov v okrese Komárno

ROK / Kategória	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Okres Komárno	23 267	20 868	21 786	21 956	23 213	24 868	27 731	26 491	25 640	26 497

Zdroj: ŠÚ SR

Graf č.5 Evidovaná miera nezamestnanosti v okrese Komárno

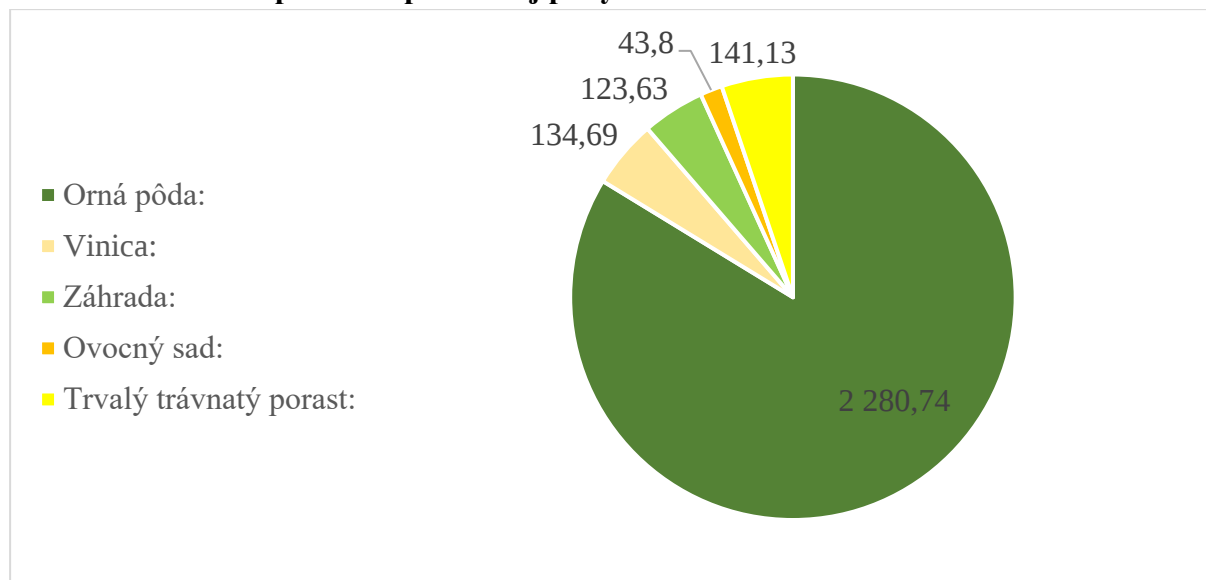
Zdroj: ŠÚ SR

2.3 Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo je najrozšírenejšou aktivitou v záujmovom území. Celková výmera poľnohospodárskeho pôdneho fondu v obci je 2 724,00 ha, čo predstavuje 76,20% z jej celkovej výmery. O intenzívnej poľnohospodárskej výrobe svedčí aj vysoký podiel poľnohospodárskej pôdy využívannej ako orná pôda – 83,73%. V porovnaní s minulosťou sa však výmera ornej pôdy znížila podobne aj ovocný sad. Zvýšil sa podiel trvalých trávnatých porastov v obci.

Graf č.6 Štruktúra poľnohospodárskej pôdy v ha v obci Marcelová v roku 2022

Zdroj: ŠÚ SR

Najvýznamnejším agropodnikom v obci Marcelová je SUPRO Marcelová a.s., podnik zaoberajúci sa komplexnými výrobnými procesmi v rastlinnej výrobe. Rastlinná produkcia je výrazne ovplyvňovaná produkčným potenciálom pôd. Záujmový región patrí do vysokoprodukčnej poľnohospodárskej oblasti Slovenska, dobré prírodné a klimatické podmienky územia vytvorili predpoklady pre pestovanie všetkých poľnohospodárskych plodín Slovenska.

Rastlinná výroba regiónu obce sa zameriava prevažne na výrobu obilnín (najviac sa pestujú pšenica ozimná a jarná, sladovnícky jačmeň, kukurica na siláž a krmivo). Ďalšími významnými komoditami sú olejniný (repka olejná, slnečnica), cukrová repa a d'ateliný. K významným plodinám regiónu, pestovaným aj na ornej pôde aj v záhradách, patria zeleniny.

Pre obec Marcelová je špecifické pestovanie vínnej révy. Výmera viníc predstavuje 4,94 % z poľnohospodárskej pôdy v obci. Vo výrobe vína – a v predaji vo veľkom množstve – v obci najvýznamnejšiu podnikateľskú aktivitu vyvíja Marvin Marcelová s.r.o.. Mnohí občania obce vlastní vinohrady s chalupou alebo pivnicou. Väčšina týchto občanov pestuje hrozno len pre vlastnú rodinu (pre vlastnú konzumáciu a výrobu vína pre seba), nie na predaj. Pri pestovaní viniča hroznorodého najväčšie zastúpenie majú odrody veltlín zelený, silvánske zelené, rizling rýnsky a vlašský, svätovavrínecke a iné. Okrem týchto muštových odrôd sa pestujú i stolové (muškát ottonel, irsai oliver).

Živočišna výroba je druhou základnou časťou poľnohospodárskej výroby, ktorej prvoradou úlohou je produkcia živočišných výrobkov pre spotrebu obyvateľstva, ako aj poskytovanie ďalších surovín pre priemyselnú výrobu. Nosným programom živočišnej výroby záujmového územia bol v minulosti chov ošípaných, avšak v súčasnosti ich stav výrazne poklesol (prevažná väčšina stajní je prázdna), bývalé poľnohospodárske areály predstavujú veľký potenciál na rozvoj výrobnno-podnikateľských aktivít, ktoré nie sú povolené v zastavanom území obce. V obci (ako i v jej mikropriestore) tradične veľký význam má chov ošípaných a hydiny v prídomových hospodárstvach.

Všetky opatrenia v rastlinnej a živočišnej výrobe sa musia smerovať k tomu, aby sa dosiahla primeraná rentabilita výroby, za dodržania pravidiel ochrany vôd, pôdy a ovzdušia. Z ekologického hľadiska je dôležité podstatné obmedzenie používania anorganických hnojív a chemických prípravkov na ochranu rastlín. V rastlinnej výrobe sa i do budúcnosti predpokladá zachovanie jej intenzity s podmienkou udržiavania ekologickej stability poľnohospodárskej krajiny.

2.4 Priemysel

Rozvoj priemyslu v mikropriestore obce (v okrese Komárno) je v podstate spojený s realizáciou programu industrializácie zo 60-tych rokov, ktorého cieľom bolo vybudovanie priemyselnej základne v dovtedy ekonomicky slabo rozvinutých a prevažne poľnohospodársky orientovaných oblastiach. Okrem spoločensko-politických faktorov sa v lokalizácii priemyslu v danom regióne uplatnili aj ďalšie faktory, a to hlavne dostatok pracovnej sily a čiastočne ekonomicko-geografická poloha.

Z ostatných priemyselných odvetví obce vyniká ťažobný priemysel – ťažba piesku, strojársky priemysel – výroba lodí, laminátových člnov, potravinársky priemysel – výroba prvotriednych odrodových ovocných destilátov, výroba pekárenských výrobkov, cukrárenská výroba, atď. Ďalšie priemyselné odvetvia zastupujú predovšetkým samostatne zárobkovo činné osoby so svojimi domácimi aktivitami, ako stolárstvo, zámočníctvo, výroba drevených predmetov atď.

Medzi základné ciele obce z hľadiska riešenia rozvoja priemyselnej výroby patrí vytvorenie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít obce, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily.

2.5 Trhové služby, maloobchod

Škála poskytovaných trhových služieb v obci je veľmi úzka a aj tie sa vo väčšine prípadov rozvíjajú na základe živnostenských oprávnení a v prevažnej miere v priestoroch rodinných domov (prípadne vo vyčlenených priestoroch pre tento účel).

V obci sa nachádzajú služby, ako: sprostredkovateľská činnosť v oblasti obchodu a služieb, pohostinské služby, výroba hotových jedál pre výdajne, obchodná činnosť s ovocím, zeleninou a kvetmi, kaderníctvo, kozmetika, masérské služby, reklamná a propagačná činnosť, projektovanie stavieb a inžinierska činnosť, poskytovanie služieb pre poľnohospodársku rastlinnú výrobu, oprava a údržba poľnohospodárskych strojov, dopravných prostriedkov,

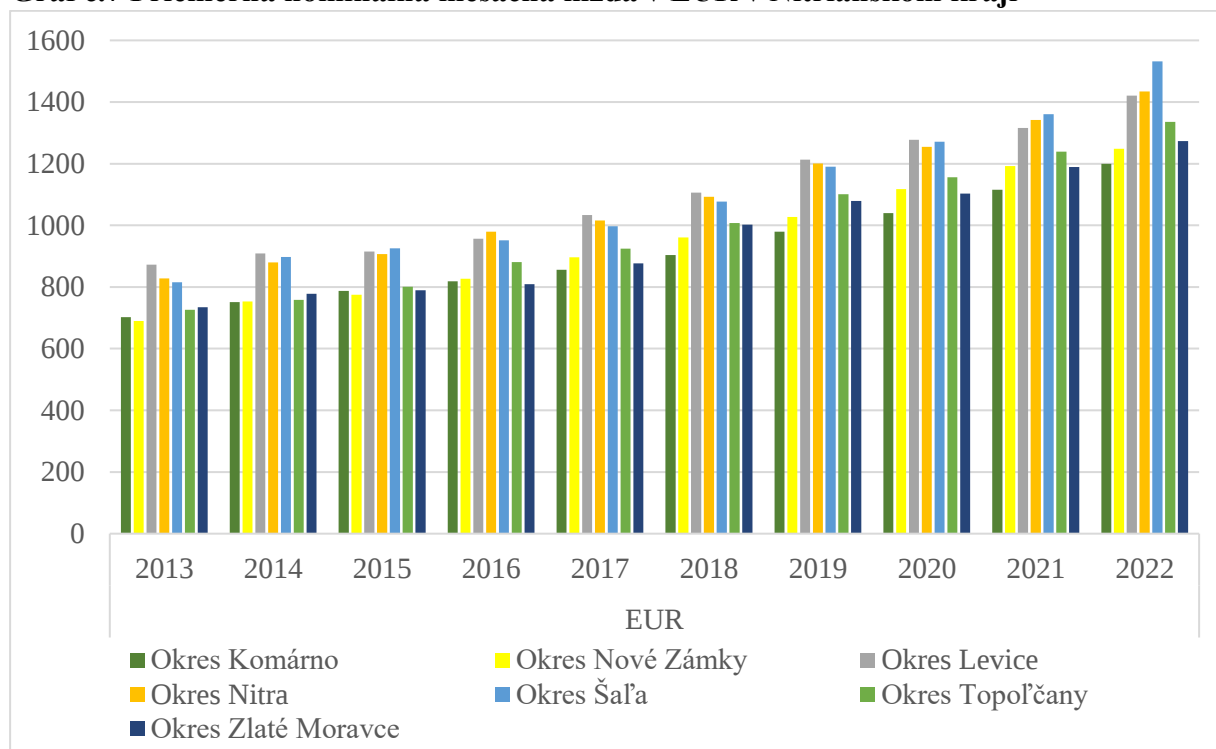

zariadení a náhradných dielov k nim, prenájom poľnohospodárskych strojov a zariadení, cestná nákladná doprava, spracovanie dreva a piliarska výroba, atď..

Záverečnú časť pohybu materiálnych produktov na ich ceste od výroby k spotrebe zabezpečuje maloobchod, ktorého cieľom je predaj vyrobených tovarov spotrebiteľom. Obchodné zariadenia sa nachádzajú v centrálnej časti obce, ale sú rozložené aj vo viacerých samostatných, poprípadе združených objektoch v obytnej zástavbe rodinných domoch v rámci súkromného podnikania.

Sieť maloobchodných predajní predstavuje 10 predajní potravín, 1 predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá, 1 predajňa stavebného a železného tovaru atď.. Priemerný obrat maloobchodov na jedného obyvateľa je nižší než celoslovenský priemer, čo je dôvodom nízkych finančných príjmov tunajšieho obyvateľstva. V porovnaní v rámci okresov Nitrianskeho kraja má okres Komárno za posledných 10 rokov najnižšiu priemernú nominálnu mesačnú mzdu. Najvyššie priemerné mesačné mzdy sú v okrese Levice, Šaľa a Nitra.

Graf č.7 Priemerná nominálna mesačná mzda v EUR v Nitrianskom kraji

Zdroj: ŠÚ SR

2.6 Cestovný ruch

Cestovný ruch je interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na jeho realizácii sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú poľnohospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Predstavuje komplex vzťahov a javov, ktoré výrazne prispievajú k tvorbe pracovných miest, navyše investičné náklady na pracovné miesta sú nižšie než v priemysle.

Podporu cestovného ruchu v Slovenskej republike, práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pôsobiacich v cestovnom ruchu, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja cestovného ruchu upravuje zákon č. 91/2010 Z.z. v znení č. 556/2010 Z.

z., 386/2011 Z. z., 352/2013 Z. z., 415/2013 Z. z. o podpore cestovného ruchu. § 6 tohto zákona definuje pôsobnosť obcí nasledovne- obec v cestovnom ruchu:

- môže iniciovať vznik oblastnej organizácie a podieľa sa na spolufinancovaní jej aktivít,
- spolupracuje s organizáciami cestovného ruchu pri tvorbe programov a plánov hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja na území obce vrátane koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území obce, ročného plánu aktivít a monitorovacej správy o vývoji cestovného ruchu na území obce,
- tvorí programy, plány, stratégie a koncepcie rozvoja cestovného ruchu,
- vytvára vlastné finančné zdroje na realizáciu aktivít v cestovnom ruchu,
- buduje infraštruktúru podporujúcu aktivity v cestovnom ruchu, ktorá spadá do pôsobnosti obce,
- sústreďuje štatistické údaje o cestovnom ruchu v obci,
- spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a s orgánmi vyššieho územného celku pri realizácii štátnej politiky cestovného ruchu v Slovenskej republike,
- podieľa sa na uplatňovaní mechanizmu fungovania jednotnej prezentácie Slovenskej republiky v zahraničí.

Obec Marcelová má reálny potenciál predovšetkým pre rozvoj:

- letnej rekreácie - hobby turizmus, cykloturizmus, rôzne alternatívne tzv. soft formy cestovného ruchu, poľovnícky cestovný ruch,
- vidieckej turistiky vrátane agroturistiky a vínnej turistiky.

Z miestnych lokalít turistický význam majú:

- pivničný rad – s množstvom vínnych pivníc poskytujúcich jedinečnú atmosféru vinohradníckej oblasti,
- chránené prírodné lokality,
- rímskokatolícky kostol – kostol sv. Jána Krstiteľa – pôv. gotický,
- reformovaný kostol – klasicistický, postavený v roku 1803 na spôsob tolerančných chrámov bez veže,
- busta slávneho maďarského básnika Dávida Szabó Barótiho,
- pamätný stĺp padlých v 2. svetovej vojne,
- pamätník vyst'ahovaných,
- pomník obetiam 2. svetovej vojny.

Súčasná úroveň návštevnosti obce je nízka, cestovný ruch však má potenciál pre rozvoj. V blízkej budúcnosti prvoradou úlohou pre rozvoj cestovného ruchu v obci bude:

- rozvíjať a skvalitniť služby cestovného ruchu,
- rozvíjať kvalitnú propagáciu a marketingové aktivity produktov a tak zabezpečovať efektívne využitie už existujúcich, ako aj plánovaných služieb cestovného ruchu.

Ponuka služieb CR ešte nie je dostatočne široká a kvalitná. Napriek tomuto stavu v regióne pokladajú odvetviu veľký význam, čoho je dôkazom, že rozvoj cestovného ruchu je integrálnou súčasťou strategických rozvojových plánov od miestnej po regionálnu úroveň. Tak isto

spoločný postup v rozvoji cestovného ruchu je jednou z najčastejších tém cezhraničnej hospodárskej spolupráce, na projektovom území hlavne medzi slovenskými a maďarskými oblasťami. V obci sú veľmi dobré podmienky pre cykloturistiku vzhľadom na nížinný terén a pomerne menšiu dopravnú frekvenciu na miestnych cestách. V blízkosti obce (5 km južne od nej) prechádza medzinárodná Dunajská cyklistická cesta – najvýznamnejšia cykloturistická trasa prechádzajúca cez Slovensko.

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

3 Životné prostredie

Tematická oblasť Životné prostredie sa v rámci analytickej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Marcelová zaoberá predovšetkým ochranou vôd, pôd, ovzdušia v záujme zvyšovania ochrany zdravia obyvateľov a tiež sa zaoberá energetickou efektívnosťou budov a budovaním (investovaním do) resp. zvyšovaním zastúpenia environmentálne „priateľskejších“ technológií; v rámci mobility sú to oblasti súvisiace s cyklodopravou.

3.1 Analýza životného prostredia

Čisté životné prostredie je základným predpokladom pre ľudské zdravie a blahobyt. Životné prostredie v našom bezprostrednom okolí však môže byť aj zdrojom stresových faktorov, ako je napríklad znečistené ovzdušie, hluk či nebezpečné, zdravie ohrozujúce chemikálie. Na zdravie obyvateľov v EÚ nepriaznivo vplýva zmena klímy v podobe extrémnych horúčav, povodní a zmien v šírení chorôb prenášaných vektormi. V širšom kontexte môže zmena klímy, spolu so stratou biodiverzity a degradáciou pôdy, negatívne vplývať na dobré životné podmienky tým, že je ohrozené poskytovanie ekosystémových služieb, ako je prístup k pitnej vode a výrobe potravín.

Územie obce je súčasťou Alpsko-Himalájskej sústavy, v rámci nej je súčasťou podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina. Riešené územie – územie obce Marcelová – sa nachádza na hranici celkov Podunajská rovina a Podunajská pahorkatina (väčšia časť územia – severovýchodná časť – patrí do Podunajskej pahorkatiny, v rámci nej do oddielu Hronská pahorkatina).

Z hľadiska kvality ovzdušia záujmové územie nepatrí medzi zaťažené oblasti, ako aj širšie územie, obvod Komárno patrí v rámci SR z hľadiska znečistenia ovzdušia k menej zaťaženým územiám (čo je dôsledok spolupôsobenia viacerých faktorov: nížinný reliéf, absencia priemyselných závodov znečisťujúcich ovzdušie). Na znečisťovaní ovzdušia sa v regióne v podstatnej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a automobilová doprava, ktoré zaťažujú ovzdušie hlavne tuhými znečisťujúcimi látkami, SO_x, NO_x a CO.

Tabuľka č.4 Emisie základných znečisťujúcich látok- produkcia v tonách v okrese Komárno

ROK / Kategória	tona						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	19,9	25,7	18,7	31,8	25,3	26,3	536,1
Oxid siričitý	0,5	0,5	0,4	0,4	0,7	0,7	20,9
Oxid dusíka	62,2	77,7	96,7	111,1	117	104,5	941,3
Oxid uhoľnatý	49,4	57,7	98	101,2	108,5	98,1	2 618,8

Zdroj: ŠÚ SR

3.1.1 Charakteristika životného prostredia

Podnebie:

Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 3000-3200. Priemerná ročná teplota vzduchu v obci je 9,9 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty - 2,1 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 20,5 °C. Zaujímavé územie nie je len našou najteplejšou oblasťou, ale patrí aj medzi najsuchšie oblasti Slovenska (oblasť je chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými Karpatmi), priemerný ročný úhrn zrážok je 550-600 mm. Najviac zrážok padne v mesiacoch máj, jún a júl – priemerne za mesiac 59,3 mm zrážok.

Hydrologické pomery:

Územie obce Marcelová patrí do povodia toku Dunaj. Dlhodobý priemerný prietok Dunaja v Komárne je 2 290 m³/s. V porovnaní s dlhodobým priemerným mesačným prietokom na Dunaji sú nadpriemernými vodnými mesiacmi marec, apríl, máj a jún (maximum). Režim podzemnej vody v riešenej oblasti ovplyvňuje spomenutý veľtok - Dunaj. Cez riešené územie preteká viac odvodňovaco-zavlažovacích kanálov – Patinský kanál, Konopný kanál, Chotínsky kanál, Sedmerovský kanál, Radvanský kanál, Lieskovský kanál. Na vybudovaných odvodňovaco-zavlažovacích kanáloch je prietok regulovaný manipuláciou so stavidlami v závislosti od hladinového režimu a požiadaviek na povrchovú vodu, resp. na odvodnenie tej-ktorej oblasti. Riešené územie je bohaté na geotermálne vody, ktoré predstavujú veľký potenciál pre využívanie v poľnohospodárstve (na vykurovanie skleníkov, fóliovníkov) a v cestovnom ruchu (na zabezpečenie termálneho kúpaliska).

Kvalita podzemných vôd v tejto oblasti sa pozoruje v kvartérnych sedimentoch rieky Dunaj. Zmeny režimu kolísania hladín v závislosti od hladiny v povrchovom toku patria k hlavným faktorom vplyvu zmien kvality podzemných vôd. V dôsledku vysokej priepustnosti zvodneného prostredia sa stáva problémom sekundárne znečistenie podzemných vôd poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou, ale aj skládkovanie komunálnych odpadov a znečistenie komunálnych odpadových vôd.

Podzemné vody tejto oblasti sú vysoko mineralizované (od 680 mg/l do 1700 mg/l). Na vysokej mineralizácii sa výrazne podieľajú sírany -650 mg/l, chloridy -130 mg/l, taktiež obsah dusičnanov je zvýšený až na 65 mg/l. Príčinou tohto javu je vysoké zasolenie pôd vplyvom antropogénnej činnosti. K ďalším nevyhovujúcim ukazovateľom kvality podzemnej vody patrí nízke nasýtenie kyslíkom, železo je zvýšené do 2,6 mg/l. Z organických látok boli zistené ropné látky a prítomnosť benzopyrénu. Z pesticídnych látok bol identifikovaný lidan pod medznou hodnotou, avšak jeho prítomnosť potvrdzuje intenzívne poľnohospodárske znečistenie.

Pôdne pomery:

V k.ú. obce prevládajú piesočnato-hlinité, hlinito-piesočné a piesočné pôdne druhy. Miestami sa však (popri severnej a južnej hranici riešeného územia) vyskytujú aj hlinité pôdy. Pôdy sú bez skeletu až slabo skeletnaté. Potenciálna erózia pôdy je slabá. Hlavné pôdne typy v k.ú. obce sú:

- černozeme karbonátové a černozeme, sprievodné regosoly (na karbonátových pieskoch miestami s tenkým prekryvom spraší),

- regosoly až černozeme prevažne na karbonátových pieskoch,
- čiernice karbonátové a čiernice glejové, sporadicky zasolené alkalické pôdy,
- černozeme slabo glejové, prevažne karbonátové, sprievodné čiernice a čiernice glejové (na starých fluvialných sedimentoch).

Bonita poľnohospodárskych pôd je vysoká – v riešenom území sa nachádzajú produkčné pôdy. Na väčšine územia obce ide o nízinnú rovinnú oráčinovo-lúčno-lesnú krajinu, popri ktorej na malej ploche sa vyskytuje aj nízinná pahorkatinová oráčinovo-lesná krajina, ako aj nízinná rovinná oráčinová krajina.

Vodné plochy

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 409/2014 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon). Tento zákon vytvorí podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Kvalita podzemných vôd v tejto oblasti sa pozoruje v kvartérnych sedimentoch rieky Dunaj. Zmeny režimu kolísania hladín v závislosti od hladiny v povrchovom toku patria k hlavným faktorom vplyvu zmien kvality podzemných vôd. V dôsledku vysokej priepustnosti zvodneného prostredia sa stáva problémom sekundárne znečistenie podzemných vôd poľnohospodárskou a priemyselnou výrobou, ale aj skládkovanie komunálnych odpadov a znečistenie komunálnych odpadových vôd. Podzemné vody tejto oblasti sú vysoko mineralizované (od 680 mg/l do 1700 mg/l). Na vysokej mineralizácii sa výrazne podieľajú sírany - 650 mg/l, chloridy - 130 mg/l, taktiež obsah dusičnanov je zvýšený až na 65 mg/l. Príčinou tohto javu je vysoké zasolenie pôd vplyvom antropogénnej činnosti. K ďalším nevyhovujúcim ukazovateľom kvality podzemnej vody patrí nízke nasýtenie kyslíkom, železo je zvýšené do 2,6 mg/l. Z organických látok boli zistené ropné látky a prítomnosť benzopyrénu. Z pesticídnych látok bol identifikovaný lidan pod medznou hodnotou, avšak jeho prítomnosť potvrdzuje intenzívne poľnohospodárske znečistenie.

Lesy

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetácia, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal pôsobiť. Poznanie prirodzenej potenciálnej vegetácie územia je dôležité najmä z hľadiska rekonštrukcie, obnovy a ďalšieho prirodzeného vývoja vegetácie (lesnej aj nelesnej) s cieľom jej priblíženia sa či úplného prinavrátenia do prirodzeného stavu, aby sa tak zabezpečila ekologická stabilita územia. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu v severnej polovici riešeného územia predstavujú dubové, cerovo-dubové lesy, dubovo-hrabové lesy a ponticko-panonské dubové lesy. V južnej polovici územia obce potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria jaseňovo-brestovo- dubové a jelšové lužné lesy. Vplyvom intenzívneho hospodárenia pôvodná vegetačná pokrývka bola vo väčšej časti odstránená (zachovali sa zvyšky lesov a lesíkov, ktoré umožňujú vytvoriť obraz o ich prirodzenom alebo jemu blízkom zložení - ochrana týchto lesov je veľmi dôležitá, lebo spôsobujú ako ekostabilizačný faktor), na miestach prirodzených kultúr sa nachádzajú najúrodnejšie poľnohospodárske pôdy Slovenska.

Tabuľka č.5 Výmera pôdy v m2 v obci Marcelová v roku 2022

Kategória	Výmera v m2	Výmera v %
Celková výmera spolu	35 749 571	100
Poľnohospodárska pôda spolu a z toho:	27 239 952	76,20
Poľnohospodárska pôda- orná	22 807 399	63,80
Poľnohospodárska pôda- vinica	1 346 934	3,77
Poľnohospodárska pôda- záhrada	1 236 276	3,46
Poľnohospodárska pôda- ovocný sad	438 037	1,23
Poľnohospodárska pôda- trvalý trávnatý porast	1 411 306	3,95
Nepoľnohospodárska pôda spolu a z toho:	8 509 619	23,80
Nepoľnohospodárska pôda- lesný pozemok	3 646 272	10,20
Nepoľnohospodárska pôda- vodná plocha	2 074 786	5,80
Nepoľnohospodárska pôda- zastavaná plocha a nádvorie	2 263 652	6,33
Nepoľnohospodárska pôda- ostatná plocha	524 909	1,47

Zdroj: ŠÚ SR

3.2 Odpadové hospodárstvo

Hlavným cieľom odpadového hospodárstva SR do roku 2025 je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním najmä pre komunálne odpady. Aj naďalej je potrebné presadzovať dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadu, prípravu na opätovné použitie a recykláciu. Princíp RZV ako prospešný nástroj na zlepšenie triedeného zberu musí zostať zachovaný, avšak je žiaduce vykonať systémové zmeny a zlepšenie fungovania RZV v praxi pre obaly a neobalové výrobky. Pre dosiahnutie stanovených cieľov a záväzkov je potrebné zamerať pozornosť na prúdy odpadov ako sú ZKO, stavebný odpad a odpad z demolácií, objemný odpad, biologicky rozložiteľný odpad, textil a bioplasty. V spolupráci so zainteresovanými ústrednými orgánmi štátnej správy a podnikateľskou sférou je potrebné zabezpečiť podporu trhu s recyklátmi vyrobenými z odpadov. Pri budovaní infraštruktúry v odpadovom hospodárstve je potrebné uplatňovať myšlienku spájania sa menších celkov do väčších združení a presadzovať podporovanie takých zariadení na spracovanie odpadu, ktoré budú udržateľné počas celej svojej existencie. Tiež je potrebné uplatňovať požiadavku BAT alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP). V oblasti vzdelávania je nevyhnutné zlepšiť informovanosť obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v odpadovom hospodárstve o zbere, opätovnom používaní a recyklácii odpadov. Pre odklonenie odpadov od skládkovania je potrebné zamerať sa aj na energetické zhodnocovanie komunálnych odpadov a nebezpečných odpadov v existujúcich zariadeniach na energetické zhodnocovanie odpadov, napr. vytvorením dobrovoľných dohôd, podporou transformácie existujúcich teplární na energetické zhodnocovanie odpadov.

V obci Marcelová sa nachádza Skládku odpadov 3. stavebnej triedy Marcelová pre ukladanie odpadov s eulátovou triedou III, v súlade s NV SR č. 606/1992 " O nakladaní s odpadmi ". Vzhľadom na prevažne poľnohospodársky ráz územia významný podiel na celkovej skladbe odpadu má odpad organického pôvodu popri samotnom komunálnom odpade. V obci je

zavedený separovaný zber odpadu (vrátane PET fliaš, skla, papiera, nebezpečného odpadu (napr. akumulátory), bielej techniky 24 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Marcelová atď.) V budúcnosti vhodné by bolo zaviesť intenzívnejší separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov v obci. V nasledujúcich rokoch bude potrebné zvýšiť informovanosť občanov o separovanom zbere komunálnych odpadov.

V roku 2022 sa v obci začalo s realizáciou projektu „Kompostovisko Marcelová“, kde hlavným cieľom projektu je vybudovaním kompostoviska a obstaraním hnuťelných vecí pre kompostovisko zabezpečiť posilnenie kapacity pre zhodnotenie biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad, parkov vrátane odpadu z cintorínov (20 02 01).

V roku 2022 sa začalo aj s realizáciou projektu „Dobudovanie zberného dvora v obci Marcelová“. Dobudovaním zberného dvora a obstaraním hnuťelných vecí zabezpečiť posilnenie kapacity pre triedenie komunálnych odpadov a zvýšenie množstva vytriedeného komunálneho odpadu so zameraním zložky odpadu, na ktoré sa nevzťahuje princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov, prioritne biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad parkov vrátane odpadu z cintorínov. Realizácia projektu bude pozostávať z hlavnej aktivity: Triedený zber komunálnych odpadov.

V roku 2023 sa v obci uskutočnilo odstránenie nelegálnych skládok odpadov.

V obci Marcelová sú zabezpečené komplexné profesionálne služby v odpadovom hospodárstve:

- komunálny odpad sa zbiera v dvojtýždňovom intervale (ukladá sa na riadenú skládku v obci Iža),
- v obci je zavedený komplexný separovaný zber odpadu (vrátane PET fliaš, skla, papiera, nebezpečného odpadu (napr. akumulátory), bielej techniky atď.).

Tabuľka č.5 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) v okrese Komárno za rok 2022

Kategória	Množstvo v t
Spolu	50342,24
Papier a lepenka	1966,16
Sklo	1874,83
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	28,72
Obaly z kovu	119,39
Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami vrátane prázdnych tlakových nádob	0,50
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	652,07
Šatstvo	57,02

Textílie	40,71
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	2,66
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	75,09
Jedlé oleje a tuky	27,89
Oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	0,12
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	0,50
Cytotoxické a cytostatické liečivá	2,32
Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	55,18
Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	0,87
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti	38,25
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	184,20
Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	0,35
Plasty	1155,69
Kovy	6982,91
Odpady inak nešpecifikované (2)	6,04
Biologicky rozložiteľný odpad	7563,04
Iné biologicky nerozložiteľné odpady	29,50
Zmesový komunálny odpad	22258,00
Odpad z čistenia ulíc	605,62
Objemný odpad	4186,57
Komunálne odpady inak nešpecifikované (2)	1,46
Obaly z papiera a lepenky	2056,59
Obaly z plastov	78,08
Obaly z dreva	33,52
Zmiešané obaly	254,96
Obaly zo skla	3,43

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka č.6 Množstvo komunálneho odpadu podľa spôsobu nakladania za okres Komárno (v tonách)

Kategória	Množstvo v t
Spolu	50342,24
Zhodnocovaný materiállovo	9337,58
Zhodnocovaný energeticky	0,09
Zhodnocovaný spätným získavaním organických látok	13537,75
z toho: kompostovanie	8215,41
Zhodnocovaný iným spôsobom	27,88
Zneškodňovaný skládkovaním	26979,09
Zneškodňovaný spaľovaním bez energetického využitia	2,23
Iné nakladanie	457,62

Zdroj: ŠÚ SR

3.3 Kanalizácia a čistenie odpadovej vody

Verejná kanalizačná sieť je v obci vybudovaná čiastočne, avšak obec má čistiareň odpadových vôd (ČOV spoločnú so susednou obcou Chotín). Vo väčšine domácností odpadové vody sú odvádzané do žump a septikov, čo sa potom vyváža na ČOV. Dažďové vody z komunikácií, z nehnuteľností a zo spevnených plôch sú odvádzané jestvujúcimi prístavnými odvodňovacími rigolmi. V strednodobom horizonte je potrebné realizovať výrazne zvýšenie prietoku jestvujúcich priekop a kanálov ich úpravou a obnovou, takto zabrániť povodňam.

V roku 2009 sa začalo s realizáciou projektu „Odkanalizovanie obce Marcelová“. Projekt sa zameriaval na zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a zvýšila sa aj obslužnosť územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ.

3.4 Ochrana prírody a krajiny

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: chránené vtáčie územia a územia európskeho významu. V riešenom území sa nachádzajú 4 územia zaradené pod zoznam chránených objektov.

Tabuľka č. 7 Zoznam chránených objektov- Marcelovské piesky kategória EUV

Marcelovské piesky	
Evidenčné číslo	SKUEV0065
Kategória	Územie európskeho významu
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	74,7001
Zóny	Nie
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	panónsky
Ochranné pásmo	
Typ	Nemá ochranné pásmo
Poloha CHÚ	
Kraj	Nitriansky
Okres	Komárno
Obec	Marcelová, Radvaň nad Dunajom, Vrt
Katastrálne územie	Krátke Kesy, Marcelová, Radvaň nad Dunajom, Vrt
Prekryv s chráneným územím	
Názov	Kategória
Dolné Pohronie	CHVU
Marcelovské piesky	CHA

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR

Tabuľka č. 8 Zoznam chránených objektov- Pohrebište kategória EUV

Pohrebište	
Evidenčné číslo	SKUEV0395
Kategória	Územie európskeho významu
Súkromné chránené územie	Nie
Rozloha (ha)	103,0286
Zóny	Nie
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Biogeografický región	panónsky
Ochranné pásmo	
Typ	Nemá ochranné pásmo
Poloha CHÚ	
Kraj	Nitriansky
Okres	Komárno
Obec	Marcelová
Katastrálne územie	Marcelová
Prekryv s chráneným územím	
Názov	Kategória
Pohrebište	PR

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR

Tabuľka č. 9 Zoznam chránených objektov- Pohrebište kategória PR

Pohrebište	
Evidenčné číslo	815
Kategória	Prírodná rezervácia
Súkromné chránené územie	Nie
Kategória IUCN	IV
Rozloha (ha)	69,3296
Stupeň ochrany	4. stupeň ochrany
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia, aktualizácie	1993
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy
Predmet ochrany	Významná lokalita z ornitologického hľadiska - refúgium vodného a močiarného vtáctva, cenný biotop pôvodnej pobrežnej a močiarnnej vegetácie.
Biogeografický región	panónsky
Ochranné pásmo	
Typ	Ochranné pásmo do vzdialenosti 100 m smerom von od hranice chráneného územia (§17 ods. 7 Zákona o ochrane prírody)
Stupeň ochrany	3. stupeň ochrany
Poloha CHÚ	
Kraj	Nitriansky
Okres	Komárno
Obec	Marcelová
Katastrálne územie	Marcelová
Prekryv s chráneným územím	
Názov	Kategória
Pohrebište	UEV

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR

Tabuľka č. 10 Zoznam chránených objektov- Pod starým vrchom kategória PR

Pod Starým vrchom	
Evidenčné číslo	1121
Kategória	Prírodná rezervácia
Súkromné chránené územie	Nie
Kategória IUCN	IV
Rozloha (ha)	3,6513
Stupeň ochrany	4. stupeň ochrany
Zóny	Nie
Rok vyhlásenia, aktualizácie	2002
Spravujúca organizácia	ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy

Predmet ochrany	Xerothermná lokalita - stráň na sprašovom podklade s výskytom vegetácie stepného charakteru, stanovište viacerých vzácnych teplomilných druhov. Významný prvok v poľnohospodársky využívannej krajine.
Biogeografický región	panónsky
Ochranné pásmo	
Typ	Ochranné pásmo do vzdialenosti 100 m smerom von od hranice chráneného územia (§17 ods. 7 Zákona o ochrane prírody)
Stupeň ochrany	3. stupeň ochrany
Poloha CHÚ	
Kraj	Nitriansky
Okres	Komárno
Obec	Marcelová
Katastrálne územie	Marcelová

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR

3.5 Mobilita

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Rozvoj priemyslu a terciárnych aktivít a ich lokalizácia predovšetkým v mestských sídlach vyvolali rozsiahle presuny obyvateľstva do miest – migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí. Z priestorového hodnotenia dochádzky do zamestnania rozhodujúca zložka pracovnej sily je zamestnaná v Komárne a v susednom Maďarsku (predovšetkým v meste Komárom).

Tabuľka č.11 Migračné saldo v okrese Komárno

ROK / Kategória	Migračné saldo (osoba)									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Okres Komárno	165	131	54	13	100	58	-40	54	110	142

Zdroj: ŠÚ SR

Najvýznamnejším cestným ťahom prechádzajúcim v blízkosti riešeného územia je cesta I. triedy I/64. Miestne komunikácie majú bezprašnú povrchovú úpravu (všetky miestne komunikácie majú spevnený povrch) a rôzne šírkové a smerové usporiadanie. Medzi cestou a oploteniami rodinných domov sú úzke pásy zelene a stromov. Pre bezpečnosť cestnej premávky je potrebné ďalej rozvíjať miestny systém chodníkov, ako aj skvalitniť miestne komunikácie. V strednodobom horizonte je potrebná rozsiahla rekonštrukcia miestnych komunikácií.

Kvalitná dopravná infraštruktúra a dobrá dopravná dostupnosť sú základné predpoklady rozvoja obce, ktoré významne ovplyvňujú jej hospodársky potenciál, spôsob života i životnú úroveň jej obyvateľov. Veľký význam dopravy je daný jej podstatným vplyvom na efektivitu dovozu vstupov do územia a vývozu výstupov výroby z daného územia. Záujmové územie sa nachádza v blízkosti križovatiek viacerých ciest európskeho významu, čo v budúcnosti môže znamenať silný rozvojový impulz pre daný región. V blízkosti riešeného územia prechádzajú významné európske dopravné ťahy: • európsky multimodálny koridor č. VII (vodná cesta Dunaj), • európsky multimodálny koridor č. IV (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava – Nové Zámky / Komárno – Štúrovo – MR lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy).

Obec má relatívne dobrú dopravnú polohu aj vo vzťahu k diaľničnému systému Európy: 45 km južne od obce, na území Maďarskej republiky prechádza diaľnica E75. Tieto dopravné koridory patria medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe. V budúcnosti teda nevyhnutnou úlohou bude využiť prítomnosť hore uvedených európskych komunikačných systémov (bude potrebné zlepšiť infraštruktúrne prepojenia na hore uvedené európske multimodálne koridory)

3.5.1 Hromadná doprava

Integrovaný regionálny systém hromadnej dopravy zabezpečuje organizáciu a prepojenie hlavných zložiek hromadnej cestnej dopravy v hlavných smeroch pohybu cestujúcich, ktorými pre riešené územie sú: - cesty do obvodného/okresného centra Komárno (17 km), - cesty do najväčšieho nadregionálneho centra v riešenom regióne Nové Zámky (31 km), - cesty do regionálneho uzla Štúrovo (50 km), - cesty do krajského centra Nitra (69 km) na linke Komárno-Nové Zámky-Šurany-Nitra, - cesty do hlavného mesta Bratislava (120 km) na linke Štúrovo-Komárno-Veľký Meder-Dunajská Streda-Bratislava. Najväčší podiel na hromadnej preprave osôb do zamestnania, škôl, úradov a za nákupmi má autobusová preprava prostredníctvom prímestských liniek, ktoré zabezpečuje ARRIVA Nové Zámky a.s..

3.5.2 Železničná doprava

Obec Marcelová nie je priamo napojená na európsky železničný systém, najbližšia železničná stanica je v obci Bodza (2 km) na trati č. 135 (Bratislava-Dunajská Streda-Komárno).

3.5.3 Ostatné druhy dopravy

Konfigurácia terénu, rozmiestnenie funkcií bývania, vybavenosti, práce, rekreácie a relatívne málo frekventovaný charakter dopravy v sídle dávajú predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútrošídlných dopravných systémov a ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy.

V blízkosti riešeného územia prechádza najdôležitejšia cyklistická trasa na Slovensku, Dunajská cykloturistická cesta, ktorá má veľký medzinárodný význam.

Letisko s verejnou prepravou osôb a nákladov sa nachádza v 120 km vzdialenosti v Bratislave, resp. na území Maďarska v Budapešti. Regionálnym letiskom v Nitrianskom kraji je medzinárodné verejné letisko pre nepravidelnú leteckú dopravu v Nitre – Janíkovciach, ktorému bol udelený medzinárodný štatút.

MODERNÁ SAMOSPRÁVA

4 Moderná samospráva

V tejto časti analýzy sa venujeme problematike demografických a sociálnych východísk, ktoré sú významné pre rozvoj obce, popisujeme imidž obce, štruktúru a procesy v rámci rozhodujúcich subjektov manažmentu, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce.

Vízia obce Marcelová

„Marcelová- atraktívna obec so spokojným obyvateľstvom, zabezpečujúca modernú infraštruktúru, kvalitné životné prostredie a udržateľný ekonomický rast.

Obec Marcelová sa intenzívne stará o marginalizované skupiny a bude neustále podporovať rovnosť príležitostí. Ľudia sa začali v posledných rokoch viac zaujímať o dianie v obci a venovali svoj čas skrášľovaniu svojho okolia a obce. Významnú úlohu zohrávali malá a strední podnikatelia využívajúci miestne zdroje (poľnohospodárstvo, vínná turistika, agroturistika, cykloturistika). Občianska vybavenosť obce sú na vysokej úrovni. Obecné budovy prechádzali rekonštrukciami. Pre mladé rodiny s deťmi boli vybudované detské ihriská. Začalo sa aj so zlepšovaním technickej infraštruktúry obce (rekonštrukcia miestnych kanalizácií) a na oddych obyvateľom slúžia novovybudované športové objekty. Kvalita životného prostredia je vysoká nakoľko sa v obci nachádza kompostáreň, kapacita ČOV je zvýšená a je nastavený moderný systém separovaného zberu odpadu.

4.1 Vplyv externého prostredia

Obrázok č.1 Vplyv externého prostredia

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vývoj sídelnej štruktúry obce Marcelová je potrebné vnímať v nových súvislostiach. Tieto nespočívajú len v zmenených politických a hospodárskych podmienkach Slovenska, ale predovšetkým v súvislostiach a podmienkach tzv. postindustriálnej etapy vývoja spoločnosti. Podstatou tejto etapy vývoja spoločnosti je jej transformácia zo spoločnosti “industriálnej” na spoločnosť “informačnú”, pre ktorú je determinantom rozvoja transformácia z produkcie hmotných statkov na produkciu duchovných hodnôt. Súčasne s tým sa očakáva v súlade s charakterom postindustriálneho vývoja ďalší rozvoj primárneho a sekundárneho sektora, ktorého ďalší rozvoj tkvie v ekologizácii výroby, spôsobe spracovania a využívania ich produktov. Pri ďalšom rozvoji obce i jej mikropriestoru sa žiada akceptovať charakteristické znaky vývoja vidieckeho osídlenia a kultúrnej krajiny, a to pri rozvoji sídiel a pri lokalizovaní výrobných a technických diel v krajine, stavieb a areálov, trás dopravy a technickej infraštruktúry a hospodárskej činnosti, to znamená:

- pri novej výstavbe akceptovať a nadväzovať na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity, špecifčnosti a pod. pôvodného osídlenia,
- rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty až areály v širšom zábere než požaduje ochrana pamiatok, tzn. podchytením aj ďalších hodnôt prostredia s cieľom zabezpečiť pre ne potrebnú ochranu,
- rešpektovať potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie, a to v polohe hmotnej aj nehmotnej a vytvárať pre ne vhodné prostredie.

Územné plánovanie patrí k dôležitým nástrojom rozvoja sídiel. Územnoplánovacia dokumentácia komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladzuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Obstarávanie územných plánov v súlade s novelami stavebného zákona č. 50/1976 Zb. patrí do kompetencie obcí. Územné plánovanie komplexne rieši funkčné využitie územia, jeho cieľom je vytvárať predpoklady k súladu výstavby a iných činností ovplyvňujúcich rozvoj obce

4.2 Partnerstvá

Spoločný vstup Slovenska a Maďarska do EU vyvolal otváranie a priechodnosť spoločnej štátnej hranice týchto dvoch krajín, a tým aj vznik nových priestorových väzieb. V nových geopolitických podmienkach rozvoj obce (i jej mikropriestoru) začína ovplyvňovať stále silnejšie aj maďarské mesto Komárom (20 tisíc obyvateľov) a jeho zázemie (značná časť pracovnej sily obce už pracuje v susednom Maďarsku). Táto pohraničná poloha spolu s dobrými prírodnými a klimatickými podmienkami vytvárajú perspektívne predpoklady ďalšieho rozvoja obce. Obec Marcelová má aj dobré dvojstranné medzinárodné vzťahy, užšie spolupracuje s obcami Badacsonytomaj a Vasad z Maďarska. Obec Marcelová je členom nasledovných organizácií:

Združenie obcí Hídverők – Most priateľstva - združuje od roku 1998 obce komárňanského okresu od Komárna smerom na Štúrovo. V súčasnosti 11 zo Slovenskej republiky a 5 z Maďarska, starostovia sa spravidla mesačne stretávajú na spoločných zasadnutiach a riešia aktuálne problémy a spoluprácu obcí. Predmetom združenia je zastupovanie a ochrana spoločných záujmov obcí, riešenie ich spoločných problémov a plnenie spoločných úloh, vyplývajúcich zo zákona o obecnom zriadení a ďalších, ktoré svojim rozsahom a náročnosťou presahujú územie, alebo možnosti jednotlivých obcí. ZDŽO bolo aj v minulosti úspešným žiadateľom o podporu svojich aktivít v území.

Regionálna rozvojová agentúra Komárno – obec Marcelová je členom RRA Komárno prostredníctvom Združenia obcí Dolný Žitný ostrov od roku 2000. Obec spolupracuje s agentúrou v záujme prispieť k spoločnému rozvoju juhu Slovenska. Cieľom RRA Komárno je aktivizovať ekonomický rozvoj na Slovensku, predovšetkým v regiónoch okresu Komárno, Nové Zámky a Šaľa inštitucionálnym spojením verejnej správy, súkromného sektora a tretieho sektora.

Miestna akčná skupina Združenie Dolný Žitný ostrov - MAS ZDŽO vznikla v roku 2007 z iniciatívy na prípravu implementácie Prístupu LEADER. V záujme integrácie všetkých spoločenských sfér do rozvojového procesu bolo založené občianske združenie. Združenie Dolný Žitný ostrov s cieľom sformulovať miestnu akčnú skupinu. Združenie rozbehlo plnohodnotnú prípravu na Program Leader vďaka podpore Nitrianskeho samosprávneho kraja vo dvoch kolách v rokoch 2007 a 2008. Mikroregión zriadil a prevádzkuje regionálnu skládku odpadov. V súčasnosti funguje verejno-súkromné partnerstvo formou občianskeho združenia s názvom Miestna akčná skupina Združenie Dolný Žitný ostrov (ďalej „MAS ZDŽO“), ktoré bolo do registra MV SR zapísané dňa 31.10.2008 a vzniklo z iniciatívy združenia samospráv Združenie obcí Dolného Žitného ostrova spájajúceho 18 obcí z juho-západnej časti okresu Komárno, ktoré vyvíja svoje aktivity už od 30.1.1998, ako pokračovanie občianskeho Združenia Dolný Žitný ostrov založeného v roku 2007. V októbri 2014 sa MAS ZDŽO rozšírila o obce zo Združenia obcí Most priateľstva a mesto Komárno. Dnes tak tvoria členov MAS ZDŽO samosprávy 28 obcí okresu Komárno, mesto Komárno, mesto Kolárovo a 3 obce z okresu Nové Zámky. Okrem riešenia individuálnych aktuálnych problémov členských obcí, občanov a organizácií vznikla v regióne potreba širšej spolupráce a prípravy viacsекtorovej spoločnej rozvojovej stratégie územia, a preto sme vytvorili pre územie Stratégiu CLLD do roku 2023.

VÍZIA MAS ZDŽO bola definovaná nasledovne: „*Územie Miestnej akčnej skupiny Združenie Dolný Žitný ostrov je atraktívne a konkurencieschopné územie, ktoré poskytuje dostatočné možnosti pre pracovné uplatnenie a dôstojný zárobok za svoju prácu v sociálnej, zelenej a striebornej miestnej ekonomike, má vybudované siete a infraštruktúru integrujúcu znevýhodnené skupiny obyvateľstva, ponúka zmysluplné využívanie voľného času, uchováva si svoj vidiecky charakter pri využití endogénnych zdrojov pre svoj trvalo udržateľný rozvoj. V záujme využívania miestneho hospodárskeho potenciálu konzumujú obyvatelia miestne potraviny a spolupracujú aj v oblasti vidiekeho cestovného ruchu, so zvláštnym dôrazom na prezentáciu regionálnych hodnôt.*“

Združenie miest a obcí okresu Komárno – združuje 31 obcí okresu Komárno, vzniklo v roku 2014. Predmetom činnosti Združenia je:

- presadzovanie opodstatnených požiadaviek samosprávy a posilnenie postavenia a práv obcí,
- riešenie regionálnych problémov,
- koordinácia postupu obcí pri plnení im zverených kompetencií a práv,
- koordinácia postupov pri rozvoji technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti,
- iniciovanie a podpora aktivít v oblasti spoločenskej, hospodársko-ekonomickej, ekologickej, sociálnej, športovej, atď.,
- ochrana prírody a životného prostredia

Euroregión Váh-Dunaj-Ipeľ vznikol v obci Neszmély (v Maďarsku) 3. júla 1999, kedy zástupcovia samospráv žúp Komárom-Esztergom a Pest a prednosta Krajského úradu v Nitre podpísaním zmluvy o spolupráci vyjadrili presvedčenie, že upevnenie a rozšírenie obojstrannej spolupráce nitrianskeho regiónu so župami Komárom-Esztergom a Pest je predpokladom pre obojstranne prospešný ekonomický, sociálny i kultúrny rozvoj dotknutých území. Reprezentantom euroregiónu na Slovensku je Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ (RVDI). Cieľom RVDI v rámci Euroregiónu Váh-Dunaj-Ipeľ je spolupracovať na:

- zvýšení príťažlivosti regiónu,
- zosúladení rozvoja v oblasti hospodárstva a cudzineckého ruchu,
- rozvíjaní vzťahov v oblasti školstva a vedy,
- zosúladení územného rozvoja,
- spolupráci v oblasti ochrany prírody, životného prostredia a vodných zdrojov, odvrátenia živelných pohrôm,
- zosúladení rozvoja dopravy,
- spolupráci v humanitárnej a sociálnej oblasti,
- zachovaní spoločného kultúrneho dedičstva,
- dosiahnutí úspešnej účasti vo finančných programoch spoločenstva EU,
- vytvorení podmienok výmeny informácií a zabezpečení ich toku,
- vypracovaní návrhov, odporúčaní a koordinácií spoločných projektov a programov.

4.3 Telekomunikácie

Rozvoj telekomunikácií za posledné desaťročie zaznamenal výrazný kvantitatívny i kvalitatívny rast, predstihujúci mnohonásobne rozvoj ostatných odvetví technickej infraštruktúry. Je to jednak prestavbou a rekonštrukciou pevnej telefónnej siete a ústrední, ale hlavne rozvojom mobilných telefónnych systémov a ich plošného uplatnenia a rozvojom internetovej siete.

4.4 Administratíva

V zmysle zákona o obecnom zriadení obec má dva orgány: obecné zastupiteľstvo a starosta obce. Každý z orgánov obce má svoje samostatné postavenie dané ústavou a zákonmi a nie sú vo vzťahu vzájomnej podriadenosti či nadriadenosti. Obyvatelia obce nepriamo, prostredníctvom týchto dvoch orgánov vykonávajú samosprávu obce. Ďalšie orgány, ako je napr. obecný úrad, komisie a pod. sú len odvodenými orgánmi obecného zastupiteľstva. Obecný úrad, ktorý je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu, zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom.

Tabuľka č.12 Spádovosť obce Marcelová

Ukazovateľ	Miesto
Sídlo matričného úradu	Marcelová
Sídlo pracoviska daňového úradu	Komárno
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Bátorove Kosihy
Sídlo Okresného súdu	Komárno
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Komárno
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Komárno
Sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Komárno
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Komárno

Zdroj: ŠÚ SR

4.5 Vybrané ukazovatele obce Marcelová

Obec Marcelová	rok				
	2022	2021	2020	2019	2018
Vybrané ukazovatele demografického charakteru					
Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12.	3 778	3 791	3 726	3 714	3 724
Z toho muži:	1 867	1 878	1 832	1 838	1 834
Z toho ženy:	1 911	1 913	1 894	1 876	1 890
Prirodzený prírastok obyvateľstva	-10	-4	1	7	-3
Narodení	32	47	40	43	40
Zomretí	42	51	38	36	43
Priemerný vek obyvateľov	41,12	40,91	40,8	40,59	40,3
Podiel osôb v predproduktívnom veku	16,09%	15,07%	15,51%	15,24%	15,01%
Podiel osôb v produktívnom veku	68,03%	68,61%	69,11%	70,19%	70,86%
Podiel osôb v poproduktívnom veku	15,88%	15,70%	15,38%	14,57%	14,12%
Prist'ahovaní na trvalý pobyt	57	50	59	39	45
Vyst'ahovaný z trvalého pobytu	60	57	48	56	49
Migračné saldo	-3	-7	11	-17	-4
Hustota obyvateľstva (osoba na km ²)	105,86	106,2	104,06	104,03	104,27
Vybrané ukazovatele sociálneho charakteru					

Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie	140	208	177	130	127
Vybrané ukazovatele organizačnej štruktúry hospodárstva					
Právnické osoby spolu	99	92	90	91	81
Fyzické osoby- podnikatelia	309	279	263	253	226
Živnostníci	293	264	250	242	214

Zdroj: ŠÚ SR